

Daiteronomi

BINSU NAKÔNINŊA NABUKU

Gêdêŋ taŋ lau Israel nêŋ intêna gamêŋ sawaŋa kêdabiŋ gebe ênac pep naŋ, êsêac sêô lasê lau Moab nêŋ gamêŋ ma sêmoa tonan. Êsêac sêsaê gebe selom bu Jordan ma nasêsa gamêŋ Kanaan ma sêjaŋgo su. Gêdêŋ ŋasawa tonan Mose gêjac biŋsu to gêjam mêtê nê lau ma ênê biŋ tonan kêsêp buku Daiteronomi tonec.

Buku tau ŋasêbu aclê gêc awê gebe

1. Môkêlatu 1-4 Mose gêjac miŋ kêpi gêŋsêga, taŋ lau Israel sêsaê gêdêŋ taŋ sêwi Aiguptu siŋ e mênysêsa Moabnêŋ gamêŋ naŋ. Eŋ gêjac biŋsu nê lau gebe taêŋ ênam Anôtô gêwê êsêac aŋga gamêŋ sawa tec taŋeŋ wamu eŋ to sêsô eŋ ŋalabu.
2. Môkêlatu 5-28 Mose gêwa biŋsu lemenlu ŋakôniŋŋa sa. Eŋ gêlêŋ biŋ lau kêtû biŋsu ŋamataŋa ma gêjac biŋsu lau gebe sênam sakiŋ Apômtau taugen. Eŋ taê gêjam biŋsu toê-toê ŋagêdô, taŋ ênam gôliŋ lau Israel nêŋ lêŋ aŋga gamêŋ. taŋ Anôtô gêjac mata gêdêŋ êsêac naŋ, amboac tonanŋeŋ.
3. Môkêlatu 29-30 Mose gêlêŋ biŋ lau gebe taêŋ ênam poac, taŋ Anôtô kêmoatiŋ gêdêŋ êsêac naŋ, ŋam ma kêjatu êsêac gebe sêlôc êtu tônŋ gebe sêŋgôm biŋ tau ŋanô êsa.
4. Môkêlatu 31-34 Mose gêjam mec Josua gebe êjô eŋ su ma êtu Anôtônê lau nêŋ kasêga. Mose gêjam wê teŋ ma kêlambiŋ Anôtô gebe

en ñac ñaṅṅos. Su, go gêjam mec Israelnêṅ gôlôacmôkê ma gêmác êndu anḡa Moabnêṅ gamêṅ, taṅ gêc bu Jordan ñagamêṅ gêmu oc kêpiṅa.

Buku tau ñalôtêna towae tonec gebe Anôtô têtac gêwiṅ nê lau, taṅ kêjaliṅ êsêac sa naṅ, ma gêjam êsêac sa to gêjam mec êsêac. Nê lau taêṅ ênam biṅ tonanḡ ma têtac êwiṅ to taṅṅ wamu enḡ gebe sêmoa matenḡ jali ma têtap Anôtônê moasiṅ sa ṅapaṅ.

Ñamadiṅ towae tau gêc 6:4-6. Apômtau Jesu kêsam ñaló dabuṅ tonec gebe Biṅsu kapôêṅ kêlêlêc ṅagêdô su. Biṅsu tau gebe “Têmtac êwiṅ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm ṅaclai samuc êwiṅ enḡṅ (Mat 22:37).”

Mose kêsôm Apômtaunê biṅ, taṅ gêjac mata anḡa Horeb naṅ, lasê kêtiám

¹ Biṅ tonec Mose kêsôm gêdêṅ lau Israel samob anḡa Jordan ñamakenḡ ôñêṅa gêdêṅ taṅ sêmoa gamêṅ sawa Araba, taṅ gêc gamêṅ Paran to Topel ma Laban to Hesarot ma Disahab ṅasawa kêkanôṅ gamêṅ Sup naṅ. ² Tasêlêṅ anḡa lôc Horeb tasa intêna lôc Seirṅa e taô lasê malac Kades-Barnea ṅasawa kêtôm bêc 11. ³ Ma gêdêṅ jala kêtú 40 ṅaajôṅ 11 ṅabêc ṅamataṅa Mose kêsôm biṅ samob, taṅ Apômtau kêjatu enḡ naṅ, lasê gêdêṅ lau Israel. ⁴ Gêdêṅ taṅ Apômtau kêku kiṅ Amorṅa Sihon, taṅ gêṅgôṅ Hesbon ma kiṅ Basanṅa Og, taṅ gêṅgôṅ Astarot to Edriṅa naṅ, tulu. ⁵ Anḡa gamêṅ Moabṅa, taṅ gêc Jordan ñamakenḡ ôñêṅa naṅ, Mose gêjac m gebe êwa biṅsu tonec sa gebe ⁶ “Apômtau,

aêacnêḡ Anôtô, kêsôm gêdêḡ aêac aḡga lôc Horeb gebe 'Amac amoa lôc tonec kêtômḡac. ⁷ Andi ma anac têku nêḡ lêḡ êtiam ma asêlêḡ ana lau Amor nêḡ gamêḡ ḡabau to êndêḡ êsêacnêḡ lau jabaḡḡa, taḡ sêḡḡôḡ Araba ma gamêḡ ḡabau to gaboaḡ ma Negeb to gwêctali ma gamêḡ Kanaan to Lebanon e êndêḡ bu kapôêḡ Euprat naḡ. ⁸ Alic acḡom, aê kakêḡ nom tonaaḡ gêdêḡ amac sugac. Asô ana ma akôc ma awê kaiḡ nom, taḡ Apômtau kêtôc lêma ma gêjac mata gêdêḡ amac tamemi, gêdêḡ Abraham agêc Isak ma Jakob gebe êkêḡ êndêḡ êsêac to nêḡ wakuc, taḡ têndaḡuc êsêac naḡ.' "

1:9-3:39 Mose taê gêjam gêḡsêga ḡagêdô, taḡ kêsa gêdêḡ taḡ lau Israel sêwi lôc Sinai siḡ jasêwê sêmoa gamêḡ sawa naḡ.

4

Mose gêjac biḡsu lau Israel gebe taḡeḡ wamu Anôtônê biḡ

¹ Go Mose kêsôm kêtiam gebe "O Israel, galoc akêḡ taḡem ḡagôliḡ to biḡsu, taḡ jandôḡ êndêḡ amac naḡ, ma aḡḡôm ḡanô êsa gebe amoa matem jali ma asa gamêḡ, taḡ Apômtau, amac tameminêḡ Anôtô gebe êkêḡ êndêḡ amac naḡ, ana ma awê kaiḡ gamêḡ tau êtu nêḡ gamêḡ. ² Anac têku biḡ, taḡ aê kajatu amac naḡ ḡateḡ atom to akôc ḡalô teḡ su atom amboac tonaaḡeḡ. Aḡḡôm Apômtau, amacnêḡ Anôtô, nê biḡsu, taḡ kajatu amac naḡ, ḡanô êsa. ³ Amac taôm alic gêḡ, taḡ Apômtau gêḡḡom aḡga Bal-Peor naḡḡac. Lau samob, taḡ sêsap Bal aḡga Peorḡa tôḡ naḡ, Apômtau, amacnêḡ Anôtô gesen êsêac su aḡga amac ḡalêlôm. ⁴ Mago amac,

taŋ asap Apômtau, amacnêŋ Anôtô, têtêŋ ŋajaŋa naŋ, tec amoa matem jali e mêtêgêdêŋ galoc. ⁵ Alic acgom, aê kadôtêŋ ŋagôliŋ to biŋsu gêdêŋ amac kêtôm Apômtau, aêŋoc Anôtô, kêjatu aê, gebe amac aŋgôm ŋanô êsa aŋga gamêŋ, taŋ oc asa gebe awê kaiŋ êtu amacnêŋ gamêŋ naŋ. ⁶ Amboac tonan ajop biŋsu tau ŋapep ma aŋgôm ŋanô êsa, gebe biŋsu tonan êwaka amacnêŋ kauc to nêŋ ajala mêtêŋa sa êndêŋ tentenlatu sêlic. Êsêac embe sêŋô ŋagôliŋ samob tonan ŋai, oc sêsôm gebe 'Lau-m kapôêŋ tonan êsêac lau tokauc ma lau sêjala mêtêŋa biŋŋanôgoc.' ⁷ Biŋŋanô, lau-m kapôêŋ ondoc oc nêŋ anôtô gêmoa êsêac ŋagala kêtôm Apômtau, aêacnêŋ Anôtô, gêmoa aêac ŋagala gêdêŋ têtêŋ samob, taŋ awenê gêjac eŋ naŋ. ⁸ Ma lau-m kapôêŋ ondoc oc têtêp ŋagôliŋ to biŋsu gêdêŋ sa, kêtôm biŋsu samob, taŋ ocsalô tonec kakêŋ gêdêŋ amac naŋ.

Israel taêŋ ênam biŋ samob, taŋ kêsa aŋga lôc Horeb naŋ

⁹ "Mago ôlic taôm to ojop katôm ŋapep. Ôliŋ biŋ, taŋ gôlic ŋa matamanô naŋ, siŋ atom, ma taêm ênam biŋ tonan êtôm bêc ômoa matam jaliŋa samob. Ônac miŋ biŋ tau êndêŋ nêŋ gôlôac to nêŋ gôlôacnêŋ gôlôac. ¹⁰ Gêdêŋ bêc, taŋ kôkô Apômtau, aôm nêŋ Anôtô, laŋônêŋa aŋga Horeb naŋ, Apômtau kêsôm gêdêŋ aê gebe 'Ôkac lau sa dêndêŋ aê sêmêŋ gebe jakêŋ êsêac sêŋô ŋoc biŋ ma jandêŋ êsêac gebe têtêc aê êtôm bêc samob, taŋ sêmoa matem jali aŋga nom naŋ, ma têtêdêŋ biŋ tau êndêŋ nêŋ gôlôac amboac tonanŋ.' ¹¹ Ma amac tec atu gasuc jaakô lôc ŋalabu. Ma ja gelom

anġa lôc tau e jagêdêġ undambê, taġ ñakesec to tao ma gêsunġbôm kêkôm auc naġ. ¹² Go Apômtau awa kêsa gêdêġ amac anġa ja ñalêlôm. Amac anġo biġ ñakicsêa, mago alic ñanô atom, anġo awageġ. ¹³ Ma eġ geoc nê poac lasê gêdêġ amac ma kêjatu amac, gebe ajop. Poac tau biġsu 10, taġ eġ keto kêsêp poc tapa luagêc. ¹⁴ Ma Apômtau kêjatu aê gêdêġ bêc tonanġ gebe jandônġ ñagôliġ to biġsu êndêġ amac, gebe anġôm biġ tau ñanô êsa anġa gamêġ, taġ oc asa ana naġ, gebe awê kainġ êtu amacnêm gamêġ.

Lau Israel sejop tauġ êndêġ anôtôi jaba

¹⁵ “Amboac tonanġ ajop taôm ñapep. Gêdêġ bêc, taġ Apômtau awa kêsa gêdêġ amac anġa ja ñalêlôm anġa Horeb naġ, amac alic ñanô teġ atom. ¹⁶ Amboac tonanġ alic taôm gebe anġôm biġ alôb-alôb ma asap gêġ tokainġ-tokainġ ñakatu êtu taômña atom. Asap gwam ñac me awê ñakatu atom. ¹⁷ Asap bôc nomña to moc, taġ gêlôb gêmoa umbonġ ñalabu naġ, ñateġ ñakatu atom. ¹⁸ Asap gêġ, taġ kêgalab gêmoa nom naġ, to i, taġ gêmoa bu nom ñalêlômña naġ, ñateġ ñakatu atom. ¹⁹ Ma embe ôc matamanô sa e ôlic oc to ajônġ ma utitalata ma undambê ñagêlônġ samob, go êlêtôm aôm e oteġ mec to ônam sakinġ gêġ tau atom. Apômtau, aômnêm Anôtô, kêkêġ gêġ tau gêdêġ lau samob, taġ sêmoa umbonġ ñalabu naġ, sêwê kainġ. ²⁰ Mago Apômtau kêkôc amac ma gêwê amac asa anġa Aiguptu, taġ kêtuġ amac kêtôm ja geġ ki gêwê naġ, amêġ, gebe atu eġ taugenġ nê lau, kêtôm taġ amoa e gêdêġ galoc. ²¹ Ma Apômtau têtac ñandanġ gêdêġ aê kêtu amacña. Eġ kêtôc lêma ma kêsôm kêtu tôġ gebe aê jalom bu Jordan atom ma jasa gamêġ ñajam, taġ Apômtau,

amacnêḡ Anôṡô, gebe êkêḡ êndêḡ amac êtu nêḡ nomlênsêḡ naḡ atom. ²² Tec aê jamac êndu aḡga gamêḡ tonec, jalom Jordan atom. Amac taômḡenḡ alom e awê kaiḡ gamêḡ ḡjam tau êtu amacnêḡ gamêḡ. ²³ Amboac tonarḡ ajop taôm ma alirḡ poac, tarḡ Apômtau, amacnêḡ Anôṡô, kêmoatirḡ gêdêḡ amac naḡ, sirḡ atom. Asap gêḡ tokairḡ-tokairḡ ḡkату atom, Apômtau, amacnêḡ Anôṡô, gêjac jao gebe aḡgôm atom. ²⁴ Gebe Apômtau, aômḡnêḡ Anôṡô, eḡ ja êdaraḡgac gêḡḡa, eḡ Anôṡô, tarḡ gêjam lêḡḡuḡ nê gêḡ, gebe têtac êwirḡ eḡ taugerḡ.

²⁵ “Amac embe akac gôlôac to gôlôacnêḡ gôlôac lasê to atu wakac aḡga gamêḡ tôḡnê ma embe asap gêḡ tokairḡ-tokairḡ ḡkату êtu gwam to aḡgôm gêḡ, tarḡ Apômtau, amacnêḡ Anôṡô, êlic amboac gêḡ alôb-alôb naḡ, e êḡgôm eḡ têtac ḡandarḡ êsa, ²⁶ go ocsalô tonec jakalem lau undambê to nom sêḡô gebe amac malemmê weḡ tagerḡ aḡga gamêḡ, tarḡ êtu amacnêḡ gamêḡ êndêḡ tarḡ alom bu Jordan naḡ. Amac oc amoa gamêḡ tau ḡsawa balirḡ atom, oc anaḡa samucḡ. ²⁷ Ma Apômtau êsa amac êlirḡ-êlirḡ asêp lau tomôkê-tomôkê ḡalêlôm. Ma amac, tarḡ Apômtau kêpalip amac asêp lau tomôkê-tomôkê ḡalêlôm naḡ, nêḡ lau ḡpapocḡenḡ oc gacḡenḡ sêḡḡa lau tomôkê-tomôkê ḡsawa. ²⁸ Ma aḡga tôḡnê oc anam sakirḡ anôṡoi, tarḡ ḡamalac leḡenḡ sêsap kêsêp ka to poc naḡ. Anôṡoi tonarḡ sêlic gamêḡ atom, sêḡô birḡ atom, seḡ gêḡ atom, sêḡu gêḡ ḡmalu atom. ²⁹ Mago aḡga lau tomôkê-tomôkê ḡalêlôm aôm oc onsom Apômtau, aômḡnêḡ Anôṡô. Ma aôm embe onsom eḡ tonêḡ ḡalêlôm samuc ma nêḡ katôm samuc, oc ôtap eḡ sa. ³⁰ Êndêḡ bêc ḡamu

embe gêṅwapac samob êpi aôm e ôpô lêna ṅanô, go ômu ôndêṅ Apômtau, aômniêm Anôtô, ôna ma taṅam wamu eṅ awa. ³¹ Gebe Apômtau, aômniêm Anôtô, eṅ Anôtô taê walôṅa. Eṅ oc êwi aôm siṅ to enseṅ aôm su ma êliṅ poac, taṅ kêmoatiṅ gêdêṅ tamemi to kêtôc lêma naṅ, siṅ atom.

³² “Ôkip têm, taṅ gêjaṅa su to gêmuṅ aôm naṅ, ṅabiṅ sa acgom. Ônac m êndêṅ bêc Anôtô kêkêṅ ṅamalac sêmoa nom naṅ ma ôtu kênac lau, taṅ sêṅgôṅ umbonṅ ṅalabu ṅamakeṅ tonecṅa e êndêṅ ṅamakeṅ tônêṅa naṅ, gebe gêṅsêga amboac tonec oc kêsa ma lau sêṅô biṅ teṅ amboac tonec ṅawae su me masi. ³³ Lau-m teṅ sêṅô Anôtô awa kêsa aṅga ja ṅalêlôm gêmêṅ kêtôm aôm gôṅô, ma sêmoa mateṅ jali me. ³⁴ Me anôtô teṅ gêmoa, taṅ kêsaê gebe naêjaṅgo lau-m teṅ su aṅga lau-m teṅ ṅalêlôm êtu eṅ tauṅa ma kêsaê êsêac to gêgôm gêṅtalô ma gêṅsêga to gêjac siṅ ṅa lêma ṅajaṅa, taṅ kêmêtôc naṅ, ma kêtakê êsêac ṅa gêṅwapac kaiṅ teṅ kêtôm Apômtau, amacniêm Anôtô, gêgôm kêtu amacṅa aṅga Aiguptu, amac taôm matemanô alic naṅ, me. ³⁵ Eṅ kêtôc biṅ samob tonanṅ gêdêṅ aôm, gebe ôjala gebe Apômtau eṅ Anôtô biṅṅanôgeṅ, ma anôtô teṅ gêmoa gêwiṅ atomanô. ³⁶ Eṅ kêkêṅ aôm gôṅô eṅ awa kêsa aṅga undambê gebe êndônṅ aôm ma kêkêṅ aôm gôlic ênê ja kapôêṅ aṅga nom to gôṅô ênê biṅ kêsa aṅga ja ṅalêlôm. ³⁷ Eṅ têtac gêwiṅ aôm tamami to kêjaliṅ êsêacnêṅ wakuc sa, ma gêwê aôm kôsa aṅga Aiguptu gômôêṅ. Eṅ tau gêmoa gêwiṅ aôm ma gêgôm gêṅ tonanṅ ṅa nê ṅaclai kapôêṅ. ³⁸ Eṅ kêjanda lau-m kapôêṅ-kapôêṅ to ṅajaṅa sêlêlêc aôm su gêmuṅ aôm, gebe êwê aôm ôsa êsêacnêṅ

gamêḡ ḡna ma êkêḡ gamêḡ tau êtu nêḡ nomlêḡsêḡ, kêtôm tec gêc galoc nec. ³⁹ Amboac tonan̄ oc-salô tonec ḡjala ma taêḡ ênam biḡ tau ênêc nêḡ ḡjalêlômḡen̄ gebe Apôm̄tau taugen̄ en̄ undambê to nom ḡaAnôtô. Anôtô teḡ gêḡmoa atom. ⁴⁰ Kêtu tonan̄ḡa aôm ḡḡḡôm ênê ḡḡôlin̄ to biḡsu, taḡ oc-salô tonec kajatu aôm nan̄, ḡanô êsa gebe aôm to nêḡ ḡôlôac, taḡ sêḡdan̄ḡuc aôm nan̄, amoa ḡajam to an̄ḡôḡ ḡasawa ḡêḡḡen̄ an̄ḡa gamêḡ, taḡ Apôm̄tau, aôm̄nêḡ Anôtô, êkêḡ êḡḡêḡ aôm enden̄ tōḡḡen̄ nan̄.”

4:41-5:33 ḡasêbu tonec teto malac, nan̄ sêḡsam têt̄u malac sê lamun̄a an̄ḡa Jordan ḡamaken̄ oc kêḡḡan̄a nan̄, ḡaê, ḡo têḡḡêḡan̄ Biḡsu Lemen̄lu ḡakônin̄ḡa kêtiam (alic Eksodus 20).

6

Biḡsu towae

¹ Go Mose kêsôm gebe “Biḡsu to ḡḡôlin̄ ma jatu tau, taḡ Apôm̄tau, amacnêḡ Anôtô kêjatu aê, gebe jandôn̄ êḡḡêḡ amac gebe an̄ḡôm ḡanô êsa an̄ḡa gamêḡ, taḡ alom ana gebe awê kain̄ êtu amacnêḡ gamêḡ nan̄, tonec. ² Gebe aôm ma latôḡmi to dêbôḡmi atêc Apôm̄tau, aôm̄nêḡ Anôtô, ma an̄ḡôm biḡsu to ḡḡôlin̄ samob, taḡ kajatu amac nan̄, ḡanô êsa êḡḡêḡ nêḡ têḡ amoa matem jalin̄a, gebe an̄ḡôḡ ḡasawa ḡêḡḡen̄ an̄ḡa nom. ³ Amboac tonan̄ amac lau Israel, an̄ô biḡsu tau to an̄ḡôm ḡanô êsa ḡapep, gebe amoa ḡajamḡen̄ ma atu taêḡsam an̄ḡa gamêḡ, taḡ su to lêḡ keselen̄ nan̄, êtôm taḡ amac tamem-in̄en̄ Anôtô ḡêḡjac mata ḡêḡḡêḡ amac nan̄.

⁴ “O Israel, ôkêḡ taḡamman̄. Apôm̄tau, aêacnêḡ Anôtô, en̄ Apôm̄tau tagen̄. ⁵ Têḡḡac êwin̄ Apôm̄tau,

aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm ñaclai samuc. ⁶ Ma oto biñ, tec galoc jajatu aôm nec, êsêp nêm ñalêlôm. ⁷ Ôndôñ biñ tau êndêñ nêm gôlôac ma embe ôlêwan taôm ôngôñ nêm andu me ôsêlêñ ômoa intêna me êndêñ noc ônêc bêc to ôndi saña nan, ôsôm biñ tau ñakôniñña amboac tonanğen. ⁸ Ôkic biñ tau tôñ êpi lêmam êtu ñabelo to ombec biñ tau êtôm ñatalô. ⁹ Oto biñ tau êpi nêm andu ñasagințêkwa sacğêdôña to êpi nêm katam tau.

¹⁰ “Êndêñ tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êwê aôm naô lasê gamêñ, tañ eñ kêtôc lêma gêdêñ tamami Abraham agêc Isak ma Jakob gebe êkêñ êndêñ aôm nan, ma êkêñ malac kapôêñ to ñajam, tañ aôm kôkwê atom nan, ¹¹ ma êkêñ andu toawa tokaiñ-tokaiñ, tañ aôm kotoc gêc andu tau atom nan, ma êkêñ kôm wain to katêkwiña, tañ aôm kôsê atom nan, ma êndêñ tañ ôniñ gêñ tau e êôc aôm tôñ nan, ¹² Ojop taôm gebe ôliñ Apômtau siñ atom, gebe eñ tec gêwê aôm kôsa anğa gamêñ Aiguptuña, tañ kêtôm andu kapoacwalôña nan, gômôêñ. ¹³ Ôtêc Apômtau, aômnêm Anôtô, to ônam sakin eñ ma ôtôc lêmam ña ênê ñaê. ¹⁴ Andanğuc lau tomôkê-tomôkê, tañ sêgi amac auc nan, nêñ anôtôi jaba atom, ¹⁵ gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, tañ gêmoa amac ñalêlôm nan, gêjam lêmuñ nê lau, gebe têtac êwiñ eñ taugen. Embe andanğuc anôtôi jaba, oc Apômtau, amacnêm Anôtô, têtac ñandanğ êsa êndêñ amac e enser eñ amac su ananğa anğa nom.

¹⁶ “Ansaê Apômtau, amacnêm Anôtô, amboac asaê eñ anğa Masa nec atom. ¹⁷ Anğôm Apômtau, amacnêm Anôtô, nê biñsu to ñagôliñ ma jatu, tañ

kêjatu amac nan, nanô êsa. ¹⁸ Ma ôngôm gêñ gêdên to njam ênac Apômtau mataanôgeñ ômoa njamgeñ ma ôsa gamên njam ôna gebe ôwê kain êtu aômnêm gamên êtôm Apômtau kêtôc lêma, gebe êkên êndên tamami. ¹⁹ Enj êjanda nêm njacjo êmuñ aôm êtôm enj tau gêjac mata.

²⁰ “Embe latôm êtu kênac aôm êtu njamu gebe ‘Biñsu to nagôlinj ma jatu, tanj Apômtau, aêacnênj Anôtô, kêjatu amac nan, njam amboac ondoc,’ ²¹ go ôsôm êndênj latôm gebe ‘Aêac atu Paraonê sakinwaga, ma Apômtau gêwê aêac ña lêma njajaña asa anja Aiguptu amên. ²² Ma Apômtau kêtôc gêntalô to gêrsêga kapôênj, tanj kêtakê lau Aiguptu ma Parao to nê gôlôac samob gêdênj aêac materjanô alic. ²³ Mago enj gêwê aêac asa anja ônê amênj, gebe êkênj aêac naaô lasê gamênj, tanj kêtôc lêma gêdênj tamenj, gebe êkênj êndênj aêac nan. ²⁴ Ma Apômtau kêjatu aêac gebe danjôm ênê biñsu samob tonec ñai nanô êsa to tatêc Apômtau, aêacnênj Anôtô, gebe tamoa njam njapanj ma enj ejop aêac tamoa materjali êtôm tec galoc tamoa nec. ²⁵ Ma aêac embe danjôm biñsu samob tonan nanô êsa e njapepgeñ takô Apômtau, aêacnênj Anôtô, lanjônêmña êtôm tec kêjatu aêac nec, go tatu lau gêdênj.’

7

Anôtônê lau dabuj

¹ “Êndênj tanj Apômtau, aômnêm Anôtô, êwê aôm ô lasê gamênj, tanj galoc kopenj gômoa nan, gebe ôwê kain êtu aômnêm gamênj nan, enj oc êjanda lau tomôkê-tomôkê êmuñ aôm. Enj êjanda lau-m 7, tanj nênj namba to ñaclai kêlêlêc aômnêm su nan, lau

Het to Girgas ma Amor to Kanaan ma Peres to Hib ma Jebus. ² Ma êndêñ tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêñ êsêac sêsêp aôm lêmam ma aôm ôku êsêac tulu nañ, onseñ êsêac su samucgeñ sênaña. Ômoatiñ poac ôwiñ êsêac to taêm walô êsêac atom-anô. ³ Ômansañ biñ awê to ñac sênam taunña ôwiñ êsêac atom. Ôkêñ latômio sênam êsêac latuñi atom to ôkôc êsêac latuñio sênam aôm latômi atom. ⁴ Gebe êsêac oc sênam latômi ôkwi e sêndañguc aê êtiam atom ma sênam sakiñ anôtôi jaba. Embe amboac tonañ, go Apômtau têtac ñandañ êsa êndêñ amac e enseñ amac su anaña sebeñ. ⁵ Anğôm êsêac amboac tonec gebe anseñ nêñ altar su to atuc nêñ alêpoc popoc ma asap nêñ gwam tulu to akêñ nêñ anôtôi jaba nêñ ñakatu êsa ja êniñ su.

⁶ “Gebe amac atu Apômtau, amacnêm Anôtô, nê lau dabuñ. Apômtau, amacnêm Anôtô, kêjaliñ amac sa anğa lau tomôkê-tomôkê nomña samob, gebe atu eñ taugen nê lau. ⁷ Apômtau têtac gêwiñ amac to kêjaliñ amac sa kêtü nêm namba kapôêñ kêlêlêc lau-m ñagêdô nêñ suña nec atom. Masi, amacnêm namba sauñanô kêlêlêc lau tomôkê-tomôkê samob nêñ su. ⁸ Apômtau gêwê amac ña lêma ñajaña asa amêñ ma kêgaboac amac su anğa andu kapoacwalôña to anğa kiñ Aiguptuña Parao lêma, gebe eñ têtac gêwiñ amac ma gêgôm biñ, tañ kêtôc lêma gêdêñ amac tamemi nañ, ñanô kêsa. ⁹ Amboac tonañ ajala gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, eñ Anôtô ñanô. Eñ Anôtô ñañêñ, tañ kêsap nê poac tôñ ma têtac gêwiñ êsêac, tañ têtac gêwiñ eñ ma sêmansañ ênê biñsu nañ, oc êmoasiñ êsêac gôlôac to gôlôac ñêñgeñ êna. ¹⁰ Mago Anôtô êkêñ

ņagêjô êndêņ êsêac, taņ têtac gedec eņ naņ, êpi êsêac tauņ ôliņ ma enseņ êsêac su. Eņ ê lau, taņ têtac gedec eņ naņ, nêņ biņ tôņ atom. Masigoc, êkêņ ñagêjô êpi êsêac tauņ ôliņ solopgeņ. ¹¹ Amboac tonañ ôņgôm biņsu to ñagôliņ ma jatu, taņ galoc kajatu aôm naņ, ñanô êsamaņ.

Anôtô ênam mec lau taneņ wamuņa

¹² “Aņô to aņgôm ñagôliņ tonañ ñanô êsa, ma Apômtau, amacnêm Anôtô, êsap poac tau tôņ to têtac êwiņ amac êtôm kêtôc lêma gêdêņ tamemi. ¹³ Eņ oc têtac êwiņ aôm ma ênam mec aôm to êņgôm aôm ôtu taêsam. Eņ ênam mec aôm ôlim ñaņanô to nêm nom ñanô amboac polom to wain ma katêkwi. Eņ ênam mec nêm bulimakao têtu taêsam to domba ñalatu amboac tonañ. Eņ êņgôm gêņ tau aņga gamêņ, taņ kêtôc lêma gêdêņ tamami, gebe êkêņ êndêņ aôm naņ. ¹⁴ Eņ ênam mec aôm êlêlêc lau-m ñagêdô samob su. Nêm ñacwaga samob sêka gôlôac lasê to nêm lauo kapoac teņ sêmoa atom. Ma nêm bulimakao samob sêsu ñalatu amboac tonañgeņ. ¹⁵ Apômtau gebe êmbalaņ gêmac tokaiņ-tokaiņ auc êndêņ aôm ma lau Aiguptu nêņ gêmac, taņ ajala kêtu tôņ naņ, ñateņ êtap aôm sa atom. Ma Apômtau ênac lau samob, taņ têtac gedec aôm naņ, ña gêmac tau tonañ. ¹⁶ Aôm onseņ lau-m samob, taņ Apômtau, aôm nêm Anôtô, êkêņ êsêp aôm lêmam naņ, su. Taêm walô êsêac atom to ônam sakiņ nêņ anôtôi atom amboac tonañgeņ, gebe oc êtu lakô ênac aômņa.

¹⁷ “Aôm moae ôsôm êndêņ taôm gebe ‘Lau-m tonec nêņ namba kêlêlêc aêņoc su, oc jajanda êsêac amboac ondocgeņ.’ ¹⁸ Ôtêc êsêac atom. Taêm ênam

gêñ, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, gêgôm gêdêñ Parao to gamêñ Aiguptuñ samucgeñ nañ. ¹⁹ Taêm ênam gêñwapac to gêñsêga ma gêñtalô, tañ mata-manô gôlic nañ, ma taêm ênam Apômtau, aômnêm Anôtô, lêma ñajaña, tañ kêmêtôc ma gêwê aôm kôsa gômôêñ nañ. Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êngôm lau-m samob, tañ aôm kôtêc êsêac nañ, êtôm tonañ. ²⁰ Ma eñ êngôm gêñ teñ êlêlêc su êwiñ, eñ êsakiñ banic kapôêñ-kapôêñ êndêñ êsêac e onseñ lau ñapopoc, tañ gacgeñ sêmoa to sêsiñ tauñ êndêñ aôm nañ, su amboac tonañgeñ. ²¹ Ôtêc êsêac atom, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, gêmoa aôm ñalêlôm. Eñ Anôtô kapôêñ ma kain teñ. ²² Ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êtiñ lau-m tonañ su malô-malô êmuñ aôm. Aôm oc ôtôm gebe onseñ êsêac su sep tagen atom. Embe ôngôm, oc bôc saleñña têtú taêsam ma sêkêñ wapac aôm. ²³ Mago Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êkêñ êsêac sêsêp aôm lêmam ma êlênsôñ êsêac e nêñ meloco êsa ma sênaña. ²⁴ Eñ oc êkêñ êsêacnêñ kiñ sêsêp aôm lêmam ma aôm onseñ êsêacnêñ ñaê su anga nom. Ñac teñ êtôm gebe êkô aôm auc atom e onseñ êsêac samob su. ²⁵ Ôkêñ êsêacnêñ anôtôî gwam ja êniñ su. Matam katu silber to gold, tañ kêtú ñakatu tau ñagêlôn nañ, ma ôkôc su atom, gebe oc êtu lakô ênac aômña, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, gêlic gêñ tonañ amboac gêñ alôb-alôb. ²⁶ Ôkêñ gêñ alôb-alôb êsô nêmm andu êna atom. Apômtau kêpuc boa gêñ tau ma eñ oc êpuc boa aôm amboac tonañgeñ. Ôlic gêñ tau amboac gêñ ñatêmui to alôb-alôb, gebe Apômtau kêpuc boa gêñ tau su.

8

Lau Israel têtap nêḡ gamêḡ ḡajam sa

¹ “Ajop ḡapep gebe aḡgôm biḡsu samob, taḡ galoc kajatu amac naḡ, ḡanô êsa, gebe amoa matem jali to atu taêsam ma asa gamêḡ, taḡ Apômtau, amacnêm Anôtô, kêtôc lêma gebe êkêḡ êndêḡ tamemi naḡ, e awê kainḡ gamêḡ tau êtu amacnêm gamêḡ. ² Ma taêm ênam intêna samob, taḡ Apômtau, aôm nêm Anôtô, gêwê aôm gêdêḡ taḡ gômoa gamêḡ sawa kêtôm jala 40 naḡ, gebe êkôninḡ aôm to ênsaê aôm e êjala biḡ, taḡ gêc nêm ḡalêlôm naḡ, ma êjala aôm oc ôḡgôm ênê biḡsu ḡanô êsa me masi. ³ Eḡ kêkôninḡ aôm to kêkêḡ mo gêḡô aôm, go kêkêḡ mana, taḡ aôm gôjam kauc naḡ, gêdêḡ aôm goeḡ. Aôm tamami sêjam kauc mana amboac tonanḡeḡ. Eḡ gêgôm gêḡ tonanḡ, gebe ôjala gebe mo tageḡ gêôc ḡamalac tôḡ atom. Biḡ samob, taḡ kêsa anḡa Apômtau awa naḡeḡ, tec gêôc ḡamalac tôḡ. ⁴ Gêdêḡ jala 40 tonanḡ aôm nêm ḡakwê, taḡ kôsô naḡ, kêtû manê atom ma amkainḡ kêtinḡ atom amboac tonanḡeḡ. ⁵ Amboac tonanḡ ôjala ênêc nêm ḡalêlômgeḡ, gebe Apômtau, aôm nêm Anôtô, kêmetôc aôm kêtôm ḡac teḡ kêmetôc latu. ⁶ Tec ôḡgôm Apômtau, aôm nêm Anôtô, nê biḡsu ḡanô êsa ma ôsa ênê lêḡ to ôtêc eḡeḡ. ⁷ Biḡḡanô, Apômtau, aôm nêm Anôtô, gêwê aôm, gebe naô lasê gamêḡ ḡajam teḡ. Bu to bumata kêpoac gamêḡ tau, ma bu kêpulu anḡa gaboanḡ to lôc. ⁸ Gêḡ tokainḡ-tokainḡ gêjam ḡanô ḡajam anḡa nom tau. Polom to janḡom ma wain to jambô ma ainḡ to katêkwi ma lêp. ⁹ Anḡa gamêḡ tonanḡ aôm ôninḡ polom e êôc aôm tôḡ ma ôpô lêna gêḡ teḡ atom. Gamêḡ tau ḡapoc gêdêḡ

ki jejec ma aôm oc ôkwê ki kokoc anğa gamêj tau nğalôc. ¹⁰ Aôm ôniğ gêj e êoc aôm tøj ma ôlambiğ Apômtau, aômniem Anôtô, gebe kêkêj gamêj nğajam gêdêj aôm.

Lau Israel sejop tauğ gebe sêliğ nêj Anôtô siğ atom

¹¹ “Ojop taôm gebe ôliğ Apômtau, aômniem Anôtô, siğ atom. Amboac tonaj ôngôm ênê biğsu to nğagôliğ ma jatu, taj galoc kajatu aôm naj, nğanô êsa. ¹² Aôm embe ôniğ gêj e êoc aôm tøj to ôngôğ andu nğajam, taj kôkwê naj, ¹³ ma embe nêni bulimakao to domba nğatonj têtutu taêsam ma nêni silber to gold êtutu kapôêj to nêni gêj samob êtutu taêsam, ¹⁴ go nêni nğalêlôm etoc tau sa e ôliğ Apômtau, aômniem Anôtô, siğ atom, gebe eñ tec gêwê aôm kôsa anğa Aiguptu, taj kêtutu andu kapoacwalôğa naj, gômôêj. ¹⁵ Eñ gêwê aôm golom-golom gamêj sawa kapôêj to kainj teñ. Moac nğaclai to alidêbu sêmoa gamêj tau ma bu masi e nom gêoc kêkôc-kêkôc. Mago eñ kêkêj bu kêsapoc têtumui aôm gônôm. ¹⁶ Eñ gêlôm aôm anğa gamêj sawa nğa mana, taj tamamî sêjam kauc naj, gebe êkônîğ to ênsaê aôm, ma êmoasiğ aôm êtutu nğamu. ¹⁷ Ôlic taôm gebe ôsôm biğ tonec ênêc nêni nğalêlôm gebe Aêğoc nğaclai to lemoc nğajana kêkêj aê katu nğac tolêlôm, nec atom. ¹⁸ Taêm ênam Apômtau, aômniem Anôtô, gebe eñ tec kêkêj nğaclai gêdêj aôm, tec kôtu nğac tolêlôm. Eñ gêgôm gêj tau gebe êngôm poac, taj kêmoatiğ gêdêj tamamî naj, nğanô êsa amboac asaê galoc. ¹⁹ Galoc aê jakêj puc aôm, gebe aôm embe ôliğ Apômtau, aômniem Anôtô, siğ to ôndanğuc anôtôi jaba ma ônam sakiğ êsêac to oteğ mec êndêj êsêac,

go ônaņa binņanôgeņ. ²⁰ Aôm embe taņam wamu Apômtau, aômnnêm Anôtô, awa atom, oc ônaņa ôtôm lau tomôkê-tomôkê, taņ Apômtau kêsêlêņ gêmuņ aôm ma geseņ êsêac su naņ.

9

Apômtau oc enseņ bu-m Kanaanja su

¹ “O Israel, ôņô acgom, galoc aôm gobe olom bu Jordan gebe naôsa gamêņ tau ma ôjanda lau tomôkê-tomôkê kapôêņ to ņajaņa sêlêlêc aôm su ma ôku malac kapôêņ totuņbôm baliņ, taņ ņatêpôê jadiņgeņ undambê naņ, tulu. ² Oc ôjanda lau Anakim. Aôm kôjala êsêac gebe lau-m kapôêņ to lau waso-waso. Aôm gôņô lau sêsôm biņ kêpi êsêac gebe ‘Asa oc êtôm gebe êkô ņajaņa êtu Anak latuiņa.’ ³ Amboac tonañ galoc ôjala, gebe Apômtau, aômnnêm Anôtô, elom êmuņ aôm. Eņ kêtôm ja, taņ kêdaņgac gêņ naņ. Eņ êsêlêņ êmuņ aôm ma enseņ êsêac su to êku êsêac tulu, tec aôm ôjanda êsêac to onseņ êsêac su sebeņ êtôm Apômtau, aômnnêm Anôtô, gêjac mata gêdêņ aôm.

⁴ “Êndêņ taņ Apômtau, aômnnêm Anôtô, êsêlêņ êmuņ aôm ma êjanda êsêac su naņ, ôsôm biņ tonec ênêc nêm ņalêlôm gebe Apômtau kêkêņ gamêņ tonec kêtu aêacnêņ gamêņ gêjô aêacnêņ ņajam nec atom. Apômtau êsêlêņ êmuņ aôm to êjanda lau-m tonañ su êtu êsêacnêņ secņa. ⁵ Aôm ôsa gamêņ tonec e êtu aômnnêm gamêņ êtu nêm biņ gêdêņņa me êtu nêm ņalêlôm ņakêņkêņņa atom, masianô. Apômtau, aômnnêm Anôtô, êsêlêņ êmuņ aôm ma êjanda lau-m tonañ êtu êsêacnêņ secņa. Ma teņ, eņ gebe êņgôm

biņ, taņ kêtôc lêma gêdêņ tamamı Abraham agêc Isak ma Jakob naņ, ņaņô êsa.

Lau Israel sêli aweņ sa aņga lôc Horeb

⁶ “Amboac tonañ ôjala gebe Apômtau, aômnnêm Anôtô, êkêņ gamêņ ņajam tonec êtu aômnnêm gamêņ êtu nêm biņ gêdêņņa atom, gebe aôm ņac gêsômtekwa ņaton. ⁷ Taêm ênam ma ôliņ siņ atom, gebe gôgôm Apômtau, aômnnêm Anôtô, têtac ņandan kêsa aņga gamêņ sawaņa. Gêdêņ taņ awi Aiguptu siņ e mênãô lasê gamêņ tonec naņ, ali awem sa gêdêņ Apômtau ņapaņ. ⁸ Amac agôm Apômtau têtac ņandan kêsa aņga lôc Horeb e têtac ņandan ņaņô ma gebe enseņ amac su. ⁹ Aê kapi lôc gaja gebe jakôc poc tapa. Poc tapa tau poac, taņ Apômtau kêmoatiņ gêdêņ amac naņ, ņapoc tapa. Aê gamoa lôc geleņņa 40 to gêbêcauc 40 ma gaen to ganôm gêņ teņ atom. ¹⁰ Ma Apômtau kêkêņ poc tapa luagêc tonañ gêdêņ aê. Anôtô tau lêma keto biņ kêsêp. Eņ keto biņ samob, taņ kêsôm gêdêņ amac kêsa aņga ja ņalêlôm gêmêņ gêdêņ bêc, taņ akac sa amoa lôc naņ. ¹¹ Geleņņa 40 to gêbêcauc 40 gêbacnê, go Apômtau kêkêņ poc tapa luagêc, taņ kêtı poac tau ņapoc tapa naņ, gêdêņ aê. ¹² Go Apômtau kêsôm gêdêņ aê gebe ‘Ajôc, ôndi, ôsêp sebeņ ôna, gebe nêm lau, taņ gôwê êsêac aņga Aiguptu sêmêņ naņ, sêgôm sec. Êsêac sêwi intêna, taņ aê kajatu êsêac gebe sêsa naņ, siņ sebeņ. Êsêac sêpac ki gêwê ma sêmasaņ nêņ ņakatu teņ.’

¹³ “Ma Apômtau kêsôm biņ teņ gêwiņ gêdêņ aê gebe ‘Aê galic lau tônê ma kajala êsêac gebe lau gêsuntekwa ņaton sec. ¹⁴ Ôwi aê siņ gebe jansen

êsêac tonêḡ ḡaêḡen su aḡga umbon ḡalabu. Go jakêḡ aôm ôtu lau-m kapôêḡ to ḡajaḡa ôlêlêc êsêac su.¹⁵ Amboac tonan aê kasêḡ aḡga lôc gamêḡ, ma ja kêsa lôc tau. Ma aê kakôc poac ḡapoc tapa luagêc ḡa lemoc lulugeḡ. ¹⁶ Go galic gêḡ tau. Amac agôm sec gêdêḡ Apômtau, amacnêḡ Anôtô. Amac apac ki gêwê ma amasaḡ nêḡ bulimakao ḡalatu ḡakatu to awi intêna, taḡ Apômtau kêjatu amac gebe asaḡa naḡ, siḡ sebeḡ. ¹⁷ Tec aê kakôc poc tapa luagêc tau ḡa lemoc lulugeḡ ma kabaliḡ gêḡ tau siḡ e gêjac popoc gêc amac laḡômnêḡ. ¹⁸ Go aê gau tau gaêc Apômtau laḡônêḡ gelenḡ 40 to gêbêcauc 40 kêtôm gagôm gêdêḡ ḡasawa teḡ su. Aê gaenḡ to ganôm gêḡ teḡ atom kêtû amacnêḡ sec samob, taḡ agôm naḡḡa. Amac asa lêḡ, taḡ gêjac Apômtau mataanô ḡajam atomanô naḡ, e agôm enḡ têtac ḡandaḡ kêsa. ¹⁹ Gebe aê katêc Apômtaunê têtac ḡandaḡ to têtac kêbôli auc gêdêḡ amacḡa, taḡ kêkac enḡ gebe enseḡ amac su naḡ. Mago Apômtau kêkêḡ taḡa aê gêdêḡ ḡasawa tonan kêtiam. ²⁰ Ma Apômtau têtac ḡandaḡ gêdêḡ Aron gêwiḡ ma gebe enseḡ enḡ su amboac tonanḡenḡ. Tec gêdêḡ ḡasawa tonan kateḡ enḡ kêtû Aronḡa gêwiḡ. ²¹ Go aê kakôc bulimakao ḡalatu, amac lememe ḡakôm sec tonanḡ ma kakêḡ ja geḡ, go katuc popoc ma kalêsim e kêtôm kekop, ma kapalip ḡakekop tau kêsêḡ bu, taḡ keselenḡ aḡga lôc kêsêḡ gêmêḡ naḡ.

²² “Aḡga Tabera to Masa ma Kibrot-Hatawa amac agôm Apômtau têtac ḡandaḡ kêsa amboac tonanḡenḡ. ²³ Ma gêdêḡ taḡ Apômtau kêsakiḡ amac aḡga Kades-Barnea naḡ, kêsôm gebe ‘Api ana ma akôc gamêḡ, taḡ kakêḡ gêdêḡ amac, gebe êtu

amacnê m gamê n nan, amac ali awem sa gêdê n Apômtau, amacnê m Anôtô, nê bi n su ma akê n gêwi n en to tanem wamu en awa atom. ²⁴ Aê kajala amac ali awem sa gêdê n Apômtau wanêcge n e mêngêdê n galoc. ²⁵ Amboac tonan aê gau tauc gaêc Apômtau lanônê m n a kêtôm gele n n a 40 to gêbêcauc 40, gebe Apômtau kêsôm, gebe oc ense n amac su. ²⁶ Ma aê kate n mec gêdê n Apômtau gebe ‘O Apômtau Anôtô, onse n nê m lau to nê m gê n lênsê m su atom. Aôm gôjam êsêac kêsi n a nê m n a clai kapôê n to gôwê êsêac n a lêmam n jana n sêsa a n ga Aiguptu sê m ê n. ²⁷ Taê m ênam nê m saki n waga Abraham agêc Isak ma Jakob. Matam ê lau tonan nê n gêsuntêkwa n ato n to nê n geo ma nê n sec atom, ²⁸ gebe lau a n ga gamê n, ta n aôm gôwê aêac asa amê n nan, oc sêsôm gebe “Êsêacnê n Anôtô kêtôm, gebe êwê êsêac nasêo lasê gamê n, ta n gêjac mata gêdê n êsêac nan, atom. En têtac gedec êsêac, tec gêwê êsêac sêsa gamê n sawa sêja, gebe ênac êsêac êndu a n ga tônê.” ²⁹ Mago êsêac têt u nê m lau to nê m gê n lênsê m sugac. Aôm kômêtôc lêmam ma gôwê êsêac n a nê m n a clai kapôê n sêsa sê m ê n.’

10

Apômtau kêmasa n poc tapa kêt u luagêc n a

¹ “Gêdê n n asawa tonan Apômtau kêsôm gêdê n aê gebe ‘Ôpa poc tapa luagêc êtôm n amata n a, go ôpi lôc ôndê n aê ômôê n ma ômansa n katapa te n n a ka. ² Ma aê gabe jato bi n, ta n kato kêsêp poc tapa n amata n a, tê gôjac popoc nê, êsêp poc tapa tau su, go ôkê n êsêp katapa tau.’ ³ Tec aê kamasan katapa n a kalelon ma kapa poc tapa luagêc kêtôm n amata n a, go kakôc

poc tapa luagêc tau ña lemoc ma kapi lôc gaja.
 4 Ma enj keto biñ kêsêp poc tapa tonañ kêtôm keto kêsêp poc tapa ñamataña. Apômtau keto biñsu 10, tañ kêsôm gêdêñ amac kêsâ anja ja ñalêlôm gêmêñ gêdêñ tañ akac sa amoa lôc nañ. Keto su, go kêkêñ gêdêñ aê. 5 Go kakac tauc ôkwi ma kasêp anja lôc gamêñ e kakêñ poc tapa luagêc kêsêp katapa, tañ kamasañ nañ. Poc tapa gêc katapa gêc, kêtôm Apômtau kêjatu aê.”

6 (Lau Israel dêdi anja Berot-Bene-Jakan sêsêlêñ sêja jasêsa Mosera. Anja tônê Aron gêmâc êndu.
 7 Anja tônê êsêac dêdi jasêsa Gudgoda. Anja Gudgoda êsêac dêdi jasêsa Jotbata, anja gamêñ tonañ bu ñagêdô kêpoac. 8 Gêdêñ ñasawa tonañ Apômtau kêjaliñ Lewinê gôlôacmôkê sa, gebe sêmbalañ Apômtaunê katapa poacña ma sêkô Apômtau lañônêmña to sênam sakinj enj ma sênam mec lau ña ênê ñaê. Kôm tonañ êsêac sêjam e mênghêdêñ galoc. 9 Kêtu tonañña Lewi gêwê kainj nom to gênghênsêm gêwiñ nê lasitêwai atom. Apômtau tau kêtu nê gênghênsêm kêtôm Apômtau, aômnhêm Anôtô, tau kêsôm gêdêñ enj.)

10 “Aê gamoa lôc geleñña 40 to gêbêcauc 40 kêtôm ñamataña ma Apômtau kêkêñ taña aê gêdêñ ñasawa tonañ kêtiam. Apômtau gebe enseñ aôm su atom.
 11 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôndi, ôsêlêñ ômuñ lau tonec gebe sêsa gamêñ, tañ katôc lemoc gêdêñ êsêac tamenji, gebe jakêñ êndêñ êsêac nañ, ma gamêñ tau êtu êsêacnêñ gamêñ.’

Gên, tañ Anôtô taê kêka gebe Israel sêngôm nañ

12 “O Israel, galoc Apômtau, aômnhêm Anôtô, taê kêka gên ondoc anja aômnhêm. Enj taê kêka tagen

tonec gebe ôtêc Apômtau, aômnêm Anôtô, ma ôsa ênê lêñ samob, têmtac êwiñ eñ ma ônam sakiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ¹³ ma ômansañ Apômtaunê biñsu to ñagôliñ, tañ galoc kajatu aôm nañ, êtu tôñ gebe ômoa ñajamgeñ. ¹⁴ Ôlic acgom, Apômtau, aômnêm Anôtô, kêtú undambê to undambê ñaundambê ma nom to gêñ nomña samob ñatau. ¹⁵ Mago Apômtau kêkêñ né ñalêlôm gêdêñ tamamigen to têtac gêwiñ êsêacgeñ. Ma eñ kêjaliñ êsêacnêñ wakuc, amac taômgeñ, sa anga lau tomôkê-tomôkê samob nêñ e mêngeñ galoc. ¹⁶ Amboac tonañ anam taôm ôkwi e nêm ñalêlôm êtu selec ma awi gêsômtêkwa ñaton siñman. ¹⁷ Gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, eñ anôtôinêñ Anôtô to apômtauinêñ Apômtau. Eñ Anôtô kapôêñ ma ñajaña kain teñ. Eñ kêpuc open lau atom to gedec lau sêjac papac eñ ña nêñ awa. ¹⁸ Eñ kêmetôc mosêbu to awêtuc nêñ biñ solopgeñ. Eñ têtac gêwiñ ñac jaba ma kêkêñ mo to ñakwê gêdêñ eñ. ¹⁹ Amboac tonañ têmtac êwiñ lau jaba amboac tonañgeñ, gebe amac amoa amboac lau jaba gêdêñ tañ anğôñ gamêñ Aiguptuña nañ. ²⁰ Ôtêc Apômtau, aômnêm Anôtô, ma ônam sakiñ eñ to ôsap eñ tôñ ma otoc lêmam ôsam eñ taugen né ñaê. ²¹ Eñ kêtú aômnêm lambiñ ñam. Eñ kêtú aômnêm Anôtô, tañ gêgôm gêñsêga kain teñ nañ, matamanô gôlic. ²² Aôm tamami sêsêp Aiguptu sêja, êsêac lau 70geñ. Ma galoc Apômtau, aômnêm Anôtô, kêkêñ aôm kôtu taêsam amboac utitalata undambêña.”

11: 1-32 Mose gêlêñ biñ lau Israel gebe sêliñ Anôtônê gêñsêga ñamoasiñ siñ atom. Ma eñ gêwa sa

gêdêñ êsêac gebe êsêac embe tañeñ wamu Anôtô oc têtap ênê moasiñ toê-toê sa.

12

Sênam sakiñ Anôtô anğa ñamala tagenğeñ

¹ Go Mose kêsôm gebe “Biñsu to ñagôliñ gebe anğôm ñanô êsa anğa gamêñ, tañ Apômtau, amac tamemi nêñ Anôtô, kêkêñ gêdêñ amac awê kain nañ, tau tonec. Ajop biñ tau êndêñ bêc samob, tañ amac amoa matem jali anğa nom nañ. ² Anseñ tentenlatui, tañ amac oc aku tulu nañ, nêñ gamêñ sêjam sakiñ nêñ anôtôi jabaña anğa lôc ñatêpôê to ñabau ma ajuñtêna su samucgeñ biññanô. ³ Akac nêñ altar su ma atuc nêñ alê popoc to akêñ ja êniñ nêñ ñakatu Aseraña ma amakiñ nêñ anôtôi nêñ ñakatu to anseñ êsêacnêñ ñaê su anğa gamêñ tonañ. ⁴ Amac anğôm êndêñ Apômtau, nêñ Anôtô kêtôm êsêac sêgôm nañ, atom. ⁵ Mago amac oc andêñ gamêñ, tañ Apômtau, êjaliñ sa êtu amacnêñ gôlôacmôkê samob nêñ nañ, gebe êtu ênê ñaê ñamala. ⁶ Andêñ gamêñ tonañgeñ ajoñ nêñ daja to da ñagêdô ma nêñ gêñ lemeñlu-lemeñlu ñatageñ-tageñ ñada to nêñ da samob, tañ abe akêñ nañ, ma da dançe to da tôpña ma da bôc ñamêc samobña ana. ⁷ Ma anğa tonañ amac aniñ gêñ amoa Apômtau, nêñ Anôtô lañônêmña to atu samuc to nêñ gôlôacña êtu gêñ samobña, tañ agôm ma Apômtau gêjam mec amac nañ. ⁸ Anğôm gêñ tau êtôm aêac dagôm gêdêñ ocsalô tonec nec atom, gebe amac samob agôm nêñ gêñ kêtôm taôm taêm gêjam to alic ñajam nañ. ⁹ Gebe amac jaalêwan taôm to atap nêñ nomlênsêm, tañ Apômtau, nêñ

Anôtô gebe êkêñ êndên amac nan, sa su atom tagen. ¹⁰ Mago embe alom bu Jordan ma anğôn gamên, tañ Apômtau, nêñ Anôtô êkêñ êndên amac awê kain nan, ma enseñ amacnêñ ñaço samob, tañ sênji amac auc nan, su gebe alêwan taôm e amoa towamagen. ¹¹ Go akôc nêñ gên samob, tañ kajatu amac nan, amên gamên tau, tañ Apômtau, nêñ Anôtô, êjaliñ sa gebe êtu ênê ñaê ñamala nan. Akôc nêñ daja to da ñagêdô ma nêñ gên lemenlu-lemenlu ñatagen-tagen ñada to nêñ da, tañ ñalêlôm êkac amac gebe akêñ nan, to da, tañ akêñ êtu danje to tốp anac mata êndên Apômtau nan. ¹² Ma amac to nêñ latômio to ñac ma nêñ sakinwagao to ñac ma lau Lewi, tañ sênğôn nêñ malac, mago sêwê kain nomlênsêñ sêwiñ amac atom nan atu samuc Apômtau, amacnêñ Anôtô. ¹³ Ojop taôm gebe ôkêñ nêñ daja anğa gamên, tañ ôlic nan paliñ-paliñgen atom. ¹⁴ Ôkêñ nêñ daja anğa gamên tagen, tañ Apômtau oc êjaliñ sa anğa nêñ gôlôacmôkê nêñ ten. Anğa tonan amac akêñ nêñ daja ma anğôm gên samob, tañ kajatu amac nan, ñanô êsa.

¹⁵ “Mago aôm ôtôm gebe ômbuc to ôniñ ñamêsôm anğa nêñ malac samob êndên-êndênjen êtôm nêñ ñalêlôm êkac aômña ma êtôm moasiñ, tañ Apômtau, nêñ Anôtô kêkêñ gêdên aôm. Lau selec to selec atom nan lulugen têtôm gebe sêniñ tonan amboac noniñ saleñña to mojava. ¹⁶ Tagen dec tec ôniñ atom, ôkêc siñ êsêp nom amboac kôkêc bu siñ. ¹⁷ Aôm ôniñ polom ma ônôm wain to katêkwi lemenlu-lemenlu ñatagen-tagen anğa nêñ malac atom. Ma ôniñ bulimakao to domba ñamêc ma da danje to da, tañ nêñ ñalêlôm êkac aômña gebe ôkêñ

nañ, ma gêñ ñagêdô, tañ gobe ôkêñ êtu da nañ, aña nêñ malac atom amboac tonañgen. ¹⁸ Mago aôm to nêñ latômio to ñac ma nêñ sakinwagao to ñac ma ñac Lewi, tañ êngôñ nêñ malac êwiñ aôm nañ, aniñ amoa Apômtau, nêñ Anôtô lañônêñ aña gamêñ, tañ Apômtau, nêñ Anôtô êjaliñ sa ma amac atu samuc amoa Apômtau, nêñ Anôtô lañônêñña êtu lememe ñakôm ñanôña. ¹⁹ Ajop taôm gebe aliñ nêñ ñac Lewi siñ êndêñ ñasawa samucgen, tañ amoa nêñ gamêñ nañ atom.

²⁰ “Apômtau, nêñ Anôtô embe êkêñ gamêñ esewec êtu kapôêñ êtôm eñ gêjac mata gêdêñ aôm ma bôc êjô aôm e ôsôm gebe ‘Aê gabe janiñ bôc,’ nañ ôniñ êtôm ñalêlôm êkac aômña. ²¹ Mago gamêñ, tañ Apômtau, nêñ Anôtô êjaliñ sa gebe ênê ñaê ênêc aña tonañ nañ, ênêc jaêcgen êlêlêc aôm, go aôm taôm ôtôm gebe ômbuc nêñ bôc ten, tañ Apômtau êkêñ êndêñ aôm êtôm aê kajatu aôm nañ. Ma aôm ôtôm gebe ôniñ aña taômnêñ malac êtôm nêñ ñalêlôm êkac aômña. ²² Ôniñ amboac sêniñ noniñ saleñña to mojava. Lau selec me selec atom lulugen têtôm gebe sêniñ. ²³ Mago ojop gebe ôniñ dec êwiñ atom gebe tamoa maten jali ñam kêsêp dec ñalêlôm, tec ôniñ maten jali ñam êwiñ ñamêsôm atom. ²⁴ Ôniñ atom, ôkêc siñ amboac tasêwa bu siñ êsêp nom. ²⁵ Ôniñ atom. Embe ôngôm gêñ, tañ ênac Apômtau mataanô ñajam, go aôm to nêñ wakuc amoa ñajam. ²⁶ Mago gêñ, tañ aôm gôjac mata ma gôjam dabuñ gêdêñ Apômtau nañ, aôm ôkôc ôna gamêñ, tañ Apômtau êjaliñ sa nañ. ²⁷ Ma ôkêñ nêñ daja ñamêsôm to dec ênsac Apômtau, nêñ Anôtô nêñ altar ñaô. Dec tau oc sêkêc êpi Apômtau,

nêm Anôtô nê altar, mago ñamêsôm tau aôm ôtôm gebe ôniñ. ²⁸ Mago ojop taôm to ôkênj tanjam biñ samob, tanj kajatu aôm nanj ñapep. Embe ôngôm gêñ samob, tanj Apômtau, nêm Anôtô êlic to ênac eñ mataanô ñajam nanj, go aôm to nêm wakuc amoa ñajam ñapanjen.”

Jao kêtú lau samuc nêñ sakinj anôtôi jabaña

²⁹ “Êndênj tanj Apômtau, nêm Anôtô, enseñ ten-tenjlatui êmuñ aôm anja gamênj, tanj aôm ôsêlêñ ôsa gebe ôku êsêac tulu nanj, ma êndênj tanj aôm ôku êsêac tulu ma ôngônj nêñ gamênj nanj, ³⁰ go ojop taôm gebe lakô, tanj gêjac êsêac nanj, ênac aôm atom. Apômtau êku êsêac tulu êmuñ aôm, tec ôtêku êsêac ma ôkip êsêacnêñ anôtôi jaba ñam sa atom. Mago asôm biñ tonec gebe ‘Lau tonanj sêjam sakinj nêñ anôtôi amboac ondoc. Aê gabe jangôm êtôm êsêac sêgôm nê atom.’ ³¹ Ôngôm tonanj êndênj Apômtau, nêm Anôtô atom. Êsêac sêgôm gebe gêñ samob, tanj Apômtau, nêm Anôtô têtac gedec ma gêlic amboac gêñ alôb-alôb nanj, gêdênj nêñ anôtôi jabaña. Êsêac sêkênj nêñ latunjo to ñac ja genj kêtú tetoc nêñ anôtôi jaba saña su. ³² Gêñ samob, tanj aê kajatu aôm gebe ôngôm nanj, ôngôm ñanô êsa ñapepjen. Ônac têku biñ tenj ma onseñ biñ tenj su atomanô.

13

¹ “Embe propete tenj êndi sa anja amac ñalêlôm me ñac tenj, tanj gêc mê nanj, êtôc gêñsêga me gêñtalô tenj êndênj aôm ² ma gêñsêga to gêñtalô, tanj eñ kêtôc gêdênj aôm nanj ñanô êsa ma eñ embe êsôm gebe ‘Tandanjuc anôtôi jaba ñagêdô ma tanam sakinj

êsêac', tañ ajam kauc êsêac gêmuñ nañ, ³ go ôkêñ tañam propete me ñac tañ gêc mê tonañ nê biñ atomanô, gebe Apômtau, amacnêm Anôtô kêsae amac e ajala gebe têmtac gêwiñ Apômtau, nêm Anôtô tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc me masi. ⁴ Andañguc Apômtau, nêm Anôtô ma atêc eñ to ajop ênê biñsu ma tañem wamu ênê awa to anam sakiñ eñ ma asap eñ tòn. ⁵ Mago propete me ñac, tañ gêc mê tonañ êmac êndu gebe eñ gêli nêm ñalêlôm sa gédêñ Apômtau, amacnêm Anôtô, tañ kêkôc amac su anğa gamêñ Aiguptuñ ma gêjam aôm kési anğa andu kapoacwalôña nañ, ma eñ kêkêli aôm gebe ôwi lêñ tau, tañ Apômtau, nêm Anôtô kêjatu aôm gebe ôsa nañ siñ. Amboac tonañ aôm onseñ sec, tañ gêc amac ñalêlôm nañ su.

⁶ “Lasim, tênam latu me nêm latômo to ñac me nêm awê, tañ têmtac gêwiñ eñ nañ, me nêm ñac teñ, tañ gôlic eñ amboac taômnêm ñatê ñagêdô nañ embe êlêtôm aôm kelecgeñ ma êsôm gebe ‘Tana ma tanam sakiñ anôtôi jaba mañ’ ⁷ lau tañ sêngôn sêgi aôm auc sêngôn dambê me jaêc me sêmoa nom ñamakeñ tonec me ônê nañ, nêñ anôtôi ñagêdô, tañ aôm me nêm tamamî sêjam kauc nañ, ⁸ go ôkêñ êwiñ eñ me ôkêñ tañam eñ me taêm walô eñ me ônam eñ kési me ônsa eñ auc atom, ⁹ mago ônac eñ êndumañ. Aôm lêmam êpi eñ êtu ñamata gebe eñ êmac êndu ma lau samob sênac eñ sêwiñ. ¹⁰ Ôtuc eñ êndu ña poc gebe eñ kêsae gebe êkac aôm su anğa Apômtau, nêm Anôtô, tañ kêkôc aôm kôsa anğa gamêñ Aiguptuñ, anğa andu kapoacwalôña nañ. ¹¹ Go lau Israel samob sêñô biñ tonañ e têtêc tañ gebe sêngôm gêñ teñ amboac tonañ anğa amac ñalêlôm êtiam

atomanô.”

13:12–18:13 Biñsu to ñagôliñ, tañ ênam gôliñ lau Israel nêñ lêñ nomña to nêñ sakiñ omña nan, ñakôniñña kêsêp môkêlatu tonec.

18

Anôtô gêjac mata propete teñ amboac Mose. Propete ñanô to propete dansañ

¹⁴ “Go Mose kêsôm gebe “Lau tañ aôm ôkôc nêñ gamêñ su nan, samob sêkêñ tañeñ gêdêñ lau-seoc-biñ-lasêwaga to mectomañ, mago Apômtau, nêñ Anôtô, kêkêñ gêwiñ gebe ôñgôm gêñ amboac tonañ atom. ¹⁵ Apômtau, nêñ Anôtô, oc êñu nêñ propete teñ sa anga nêñ lasitêwai nêñ êtôm aê. Akêñ tañem enmañ. ¹⁶ Biñ tonañ aôm taôm koteñ anga Apômtau, aômnêñ Anôtô nê gêdêñ noc akac saña anga lôc Horeb. Aôm kôsôm gebe ‘Aê gabe jañô Apômtau, aêñoc Anôtô, nê awa êtiam atom to jalic ja kapôêñ tonec êtiam atom, gebe jamac êndu atom.’ ¹⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Biñ samob, tañ êsêac sêsôm nan, sêsôm jagêdêñgeñ. ¹⁸ Aê oc jañu êsêacnêñ propete teñ sa anga nêñ lasitêwai nêñ êtôm aôm, ma jakêñ ñoc biñ êsêp enj awasun ma êsôm biñ samob, tañ jajatu enj nan, êndêñ êsêac sêñô. ¹⁹ Ma lau samob, tañ sêkêñ tañeñ aêñoc biñ, tañ enj oc êsôm ênam aê aoc nan atom, aê tauc oc jajatu êsêac gebe sêwa nêñ biñ sa. ²⁰ Mago propete teñ embe êsôm biñ, tañ kajatu nan atom ênam aê aoc, me êsôm biñ ênam anôtôi jaba awen nan, propete tonañ enj êmac êndu ênaña.’ ²¹ Aôm embe taêm ênam ênêc nêñ ñalêlômgenj gebe ‘Aêac tajala biñ, tañ Apômtau kêsôm atom nan, êpi asagen’,

²² go anô acgom, propete ten embe êsôm bin ênam Apômtau awa, mago bin tau êtu anô me êtu tôñ atom, go ajala gebe bin tonan Apômtau kêsôm atom. Propete amboac tonan ketoc tau sa, tec ôtêc en atom.”

19:1-14 Mose kêjatu nê lau gebe sêjaliñ malac ñagêdô sa anga Kanaan êtu malac lamunja. Lau tan sêjac ñamalac ten êndu, mago sêgôm amboac lêlêgen nan têtôm gebe sê lamu malac tonan ma lau-sêkac-kamocgôcwaga têtôm gebe sênac êsêac êjô atom.

19

Lau-sêwa-bin-sawaga nêñ ñagôlin

¹⁵ Go Mose kêsôm gebe “Ñac ten embe êngôm sec ten ma êtap ñakeso to geo ten sa, go ñac-gêwa-bin-sawaga tagenjen êtôm atom gebe en taugen êwa bin tonan sa. Ñac luagêc me têlêac, tan sênô to sêlic gên tau sêwin nan, sêpuc bin tau tôñ amboac tonanjen acgom. ¹⁶ Embe ñac-êwa-bin-sawaga alôb-alôb ten êndi sa ma ênga bin ten êpi ñac ten gebe kêgêli binsu, ¹⁷ go ñac tobin lulugen mênêsêkô Apômtau lanônem ma dabunwaga agêc mêtôcwaga, tan sênam kôm êndên bêc tonan nan, sêwin êsêagêc. ¹⁸ Lau mêtôcwaga sêkip bin sa ñapepjen ma ñac-gêwa-bin-sawaga embe ñac dansan ten ma ênga bin eso, ¹⁹ go amac angom gên, tan en taê gêjam gebe êngôm êndên nê lasitêwa nan, êpi en taugen ma onsen gên sec, tan gêc amac ñalêlôm nan, su amboac tonanjen. ²⁰ Ma lau ñagêdô sênô ma têtêc taun gebe sêngôm gên sec ten amboac tonan ênêc amac ñalêlôm êtiam atom. ²¹ Têmtac êtu lêsi atom.

Ŋamalac êjô ŋamalac. Mataanô êjô mataanô. Ma luluj êjô luluj to lêma êjô lêma ma akaiŋ êjô akaiŋ.”

20:1–23:20 Biŋsu ŋagêdô ŋakôniŋŋa kêsêp môkêlatu tonec. Biŋsu ŋagêdô kêkanôŋ biŋ siŋŋa, ŋagêdô kêmasaŋ biŋ gêŋlênsêmŋa, ŋagêdô gêwa lauo to ŋac nêŋ lêŋ sêmoa sêwiŋ taun tonêŋ ŋalêlôm ŋawageŋŋa sa.

24

Lauo to ŋac nêŋ biŋ sêwi taun siŋŋa

¹ “Ŋac teŋ embe ênam awê sa ma êmoa êwiŋ eŋ e awê tau ênac ŋac mataanô ŋajam atom, gebe kêtap awênê keso kaiŋ teŋ sa, naŋ eto papia sêwi taun siŋŋa teŋ ma êkêŋ êsêp awê tau lêma to êsakiŋ eŋ êwi ênê andu siŋ. ² Ma awê tau embe êwi ŋacnê andu siŋ ma ênam ŋac wakuc teŋ, ³ ma ŋac wakuc tau embe endec eŋ to eto papia sêwi taun siŋŋa ma êkêŋ êsêp awê tau lêma to êsakiŋ eŋ êwi ênê andu siŋ amboac tonaŋ, me ŋac wakuc, taŋ gêjam eŋ kêtû nê awê naŋ, embe êmac êndu, ⁴ go awênê akweŋ ŋamataŋa, taŋ kêsakiŋ eŋ gêc gêja naŋ, ênam awê tau êtu nê awê êtiam atom, gebe awê kêtû sec su. Apômtau gêlic gêŋ amboac tonaŋ kêtôm gêŋ alôb-alôb. Anŋôm gamêŋ, taŋ Apômtau, amacnêm Anôtô, kêkêŋ gêdêŋ amac kêtû nê m nomlênsê m naŋ, êtu sec atom.

⁵ “Ŋac, taŋ gêjam awê wakucgeŋ naŋ, ênac siŋ êwiŋ siŋwaga to êwê kaiŋ kôm gôlôacŋa teŋ atom. Eŋ êmoa ŋaôma jala samuc teŋ, gebe êsêagêc nê awê, taŋ gêjam naŋ, têtû samuc taun.

⁶ “Aôm embe ôkêŋ gêŋ teŋ êndêŋ ŋac teŋ êtu ênê tôp, naŋ ôkôc ênê poc êlai polomŋa êtu kamaclaun

atom. Embe ôngôm amboac tonañ, oc ôkôc ênê gêñ, tañ êpuc enj tôñ gebe êmoa mata jali nañ su.

⁷ “Ñac tenj embe êjanjo ñac Israelña tenj su ma êkêñ enj êtu gêñôma me êkêñ lau sênam ôli enj, nañ enj êmac êndu. Ôngôm amboac tonañ gebe onsenj lêñ sec tonañ su anja nêñ ñalêlôm.

⁸ “Embe kamocbôm êngôm aôm, nañ ojop taôm gebe ôndañguc binj samob, tañ dabunwaga sêsôm êndênj aôm nañ. Ôngôm êsêacnênj binj ñanô êsa tomalagenj êtôm ñagôlinj, tañ aê kakêñ gêdênj êsêac nañ. ⁹ Taêm ênam gêñ, tañ Apômtau, nêñ Anôtô, gêgôm gêdênj Miriam gêdênj tañ amac asa anja Aiguptu amênj nañ.

Biñsu ñagêdô

¹⁰ “Aômnêñ ñac wacbañ aômña embe êpô lêna gêñ tenj ma etenj aôm, gebe ônam enj sa e tau êtap gêñ sa gebe êkêñ êjô gêñ, tañ kêkôc anja aômnêñ nañ, go ôpi ênê andu ôna ma ôkôc tôp ñakamaclaunj atom. ¹¹ Ôkô olonjenj, ma ñac, tañ ketenj gêñ anja aômnêñ nañ, êkôc kamaclaunj êndênj aôm êwac. ¹² Enj embe ñac ñalêlôm sawa ma êkêñ nê ñakwê êtu kamaclaunj, go ônêc bêc tonjakwê tau atom. ¹³ Êndênj tañ oc naêsêp nañ, ôkêñ ênê kamaclaunj êmu êndênj enj êna, gebe ênêc bêc tonê ñakwêgenj ma ênam mec aôm. Embe ôngôm amboac tonañ, go Apômtau, aômnêñ Anôtô, êlic aôm amboac ñac gêdênj.

¹⁴ “Ôkôninj sakinwaga ñalêlôm sawa, tañ kêpô lêna gêñ ma gêjam kôm kêtú ñaôlinja nañ, atom. Sakinwaga tau embe nêñ lasitêwa tenj, me ñac jaba tenj, tañ gêñgônj nêñ malac nañ, ôkôninj enj atom.

¹⁵ Oc êsêp atomgenj, ma ôkêñ ñaôli êndênj enj êjô ênê

kôm bêc tonanña su. Gebe en ñac ñalêlôm sawa, tec kêkêñ mata ñaôli tau. Embe ôñgôm atom, oc en awa ênac Apômtau êtu aômña e aôm ôwê kain sec.

¹⁶ “Lau sênac tamenj êndu sêjô latunj nêñ geo atom ma sênac latunj êndu sêjô tamenjinêñ geo atom. Lau sênac lau êndu êtu tauñ nêñ secñagenj.

¹⁷ “Ônam ñagôlinj mêtôcña ôkwi êndênj tanj ômêtôc ñac jaba to mosêbu nanj atom ma ôkôc awêtucnê ñakwê êtu kamaclauñ atom. ¹⁸ Taêm ênam acgom, anga gamênj Aiguptunja aôm kêtû gênôma e Apômtau, aômnêm Anôtô, gêjam aôm kêsi anga tônê. Kêtû tonanña aê kajatu aôm, gebe ôñgôm binj tonec ñanô êsa.

¹⁹ “Aôm embe ônac kôm ñanô sa ma ôlinj polom lagic tenj sinj êkô kôm, go ômu ôna gebe ôkôc gênj tau atom. Gênj tau êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gênj, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, ênam mec aôm to lêmam ñakôm samob. ²⁰ Ma embe okolonj katêkwi ñalêwê su, go okolonj ñakôninñja êtiam atom. Kañanô ñagêdô tonanj êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gênj. ²¹ Ma embe ojonj wain ñalêwê anga kôm wainña sa, go amboac tonanjenj, ojonj ñakôninñja êtiam atom. Ñanô ñagêdô tonanj êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gênj. ²² Taêm ênam acgom, anga Aiguptu aôm kêtû gênôma, kêtû tonanña aê kajatu aôm, gebe ôñgôm binj tonec ñanô êsa.

25

¹ “Embe ñac luagêc nêñ binj tenj êlênsônj, go sêna sêmêtôc binj ñamala, ma mêtôcwaga sêmêtôc êsêagêc. Êsêac sêwi ñac tobinj masi sinj ma sêkêñ ñagêjô êndênj

ḡac tobiḡ. ² Mêtôcwaga embe êlic êtôm gebe ḡac tobiḡ êtap ḡandan sa, go êsôm êndênḡ ḡac tau, gebe êtap labôc ênêc eḡ laḡônêmḡa ma si eḡ ḡa sêm êtôm ênê keso. ³ Mêtôcwaga êlôc sa gebe si eḡ êtu dim 40, si eḡ êlêlêc dim 40 su atom. Embe si eḡ êlêlêc dim 40 su, go sêḡgôm aôm lasim tonanḡ maja êsa.

⁴ “Akic bulimakao kapoac, tanḡ kêka polom ḡanô gêmoa nanḡ, awasunḡ auc atom.

Lasi ênam têwanê awêtuc ḡabiḡsu

⁵ “Lasitêwai ḡagêdô embe sêḡgônḡ andu tagenḡ ma tenḡ embe latu masi ma êmac êndu, go ḡac gêmác nê awêtuc ênam ḡac jaba gamênḡ tenḡa atom. Nê akwenḡ lasi êmoa êwiḡ eḡ e ênam eḡ êtu nê awê êjô têwa su. ⁶ Awê tau embe êkôc latu ḡacsêga, go ḡapalê tau êwê kainḡ awênê akwenḡ ḡamatanḡ, tanḡ gêmác êndu nanḡ, nê ḡaê, gebe ênê ḡaê êmbacnê anḡa lau Israel nêḡ atom. ⁷ Ma lasi embe endec ma ênam têwanê awêtuc atom, go têwanê awêtuc êna malacgêdô sêmêtôc biḡḡa ma êsôm êndênḡ laumata gebe ‘ḡoc akwenḡ lasi gedec, gebe têwanê ḡaê ênêc tenḡenḡ anḡa lau Israel nêḡ. Eḡ gedec gebe ênam aê êjô têwa su.’ ⁸ Go laumata malacḡa sêmôêc ḡac tau to sêlênḡ biḡ eḡ, ma eḡ embe êkô ḡajanḡa ma êsôm gebe ‘Aê gadec gebe janam awê tonec,’ ⁹ go têwanê awêtuc êndênḡ eḡ êna anḡa laumata laḡônêmḡa ma ênu atapa su anḡa ḡac tau akainḡ to êkasôp êpi eḡ laḡôanô ma êsôm gebe ‘Biḡ amboac tonanḡ dangôm êndênḡ lau samob, tanḡ sendec gebe sêkwê tewenînê andu sa nanḡ.’ ¹⁰ Lau Israel sê ḡac amboac tonanḡ nê gôlôacnêḡ ḡaê gebe ‘ḡac, tanḡ sênu atapa su nanḡ, nê gôlôac.’

Binjsu ñagêdô

¹¹ “Embe ñac luagêc sênac tauñ sêmoa ma ñac ten nê awê ênsaê gebe ênam nê akwenj kêsî anja nê soño-soño nê ma êkôc ñac tau utianô tônia, ¹² go taêm walô en atom, ôndim ênê lêma êngic beb tagen.

¹³ “Kidêbu kainj luagêc, ñawapac to ñagaô, ênêc nêam atali ñalêlôm atom. ¹⁴ Ôkênj dôñ tanam dôñ gêñña kainj luagêc saunj to kapôênj ênêc nêam andu atom. ¹⁵ Ôkôc kidêbu ñanô to jagêdênj ma dôñ ñanô to jagêdênj gebe aôm ômoa matam jali balingenj anja gamênj, tanj Apômtau, nêam Anôtô, kêkênj gêdênj aôm nanj. ¹⁶ Apômtau têtac gedec lau samob, tanj sêgôm gênj dansenj ma sêsau lau nanj.

Jatu gebe sêkênj ñagêjô êndênj lau Amalek

¹⁷ “Taêm ênam gênj, tanj lau Amalek sêgôm gêdênj aôm gêdênj tanj kôsa anja Aiguptu gômôênj nanj. ¹⁸ Êsêac têtêc Anôtô atom ma sêjac sinj gêdênj aôm gêdênj tanj aôm têkwam gêbac ma ôlim walô masi nanj, ma sêjac nêam lau samob, tanj sênu tauñ su-su sêmoa ñamu nanj êndu. ¹⁹ Amboac tonanj êndênj tanj Apômtau, nêam Anôtô, êlêwanj aôm anja nêam ñacjo, tanj sêngôñ sêngi aôm nanj ma êkênj aôm ôngôñ nom êtu têlê, tanj enj gêjac mata gêdênj aôm gebe êtu nêam lênsêm nanj, go onsenj Amalek su e ñamôkê êmakop gebe ñamalac tenj taê ênam êsêac êtiam atomanô. Ôlinj binj tonanj sinj atomanô. * ñawapacña.

26

Sêninj mo lasê to sêkênj kôm ñanô tenj ñanô-tenj ñanô ñagôlinj

* **25:19:** Kidêbu lau ñanô nêñ ñaê kêtû dôñ tanam dôñ gênj

1 “Êndêñ tañ ô lasê gamêñ tau, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, gebe êkêñ êndêñ aôm êtu nêm nomlênsêm nan, ma êndêñ tañ gamêñ tau êtu aômnêm gamêñ su e ôngôñ ôtu wakac nan, 2 ôkôc kôm ñanô samob ñamêc ñagêdô, tañ ojon sa anga nêm gamêñ, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêñ êndêñ aôm nan, ma ôkêñ êsêp gadob teñ. Go ôna gamêñ, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êjaliñ sa, gebe êtu êné ñaê ñamala nan, 3 ma ôndêñ dabuñwaga, tañ sakin béc tonañña ênac eñ ñawae nan, ôna ma ôsôm êndêñ eñ gebe ‘Aê mênğao lasê gamêñ, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdêñ aêac tamenji gebe êkêñ êndêñ aêac nan.’ 4 Go dabuñwaga êkôc gadob su anga lêmam ma etoc ênêc Apômtau, aômnêm Anôtô, nê altar ñanêmña.

5 “Go ôc awam sa ma ôsôm ôkô Apômtau, aômnêm Anôtô, lañônêmña gebe ‘Aê tamoc eñ ñac Aramña, tañ kêsêlêñ gêjac laoc gamêñgen. Eñ kêsêp Aiguptu jagêmoa gamêñ tau amboac ñac jaba teñ, nê lau luagêcgen. Ma anga tônê eñ kêtú lau-m kapôêñ to ñajaña ma nê lau têtú taêsam. 6 Mago lau Aiguptu sêgôm aêac kwalec to sêkônin aêac tôn ma sejon aêac ña kolen ñawapac ñanô. 7 Go tamôêc gêdêñ Apômtau, aêac tamenjinêñ Anôtô, ma Apômtau kêkêñ taña aêac awen. Eñ gêlic aêac tamoa jageo to tajar kolen ñawapac ma sêkônin aêac. 8 Go Apômtau kêmêtôc lêma ñajaña to gêwê aêac dawí Aiguptu sin. Eñ gêgôm gêñ kain teñ kêtakê lau ma gêgôm gêñtalô to gêñsêga. 9 Ma eñ gêwê aêac taô lasê gamêñ tonec ma kêkêñ gamêñ tau, tañ su to lêp keselen nan, gêdêñ aêac. 10 Ma galoc, o Apômtau, aê kakôc nom, tañ aôm kôkêñ gêdêñ aê

nañ, ñakôm ñanô ñamêc gamêñ.’ Go otoc gêñ tau ênêc Apômtau, aômnêm Anôtô, lañônêmña ma oten mec êndêñ Apômtau, aômnêm Anôtô. ¹¹ Ma aôm to Lewinê gôlôac ma lau jaba, tañ sêmoa sêwiñ aôm nañ, atu samuc gêñ ñajam samob, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, kêkêñ gêdêñ amac to nêm gôlôac samob nañ.

¹² “Êtôm jala têlêac-têlêacgeñ aôm ôkôc gêñ 10-10 ñatageñ-tageñ sa ma ôkêñ êtu da. Embe ôkêñ da tonañ su êndêñ Lewinê gôlôac to lau jaba ma mosêbu to awêtuc, tañ sêngôñ nêm malac nañ, sêniñ e êoc êsêac tôñ, ¹³ go ôsôm ôkô Apômtau, aômnêm Anôtô lañônêmña gebe ‘Aê kakôc gêñ dabuñ samob su anga ñoc andu ma kakêñ gêdêñ Lewinê gôlôac to lau jaba ma mosêbu to awêtuc kêtôm nêm biñsu samob, tañ kôjatu aê nañ. Aê kagêli nêm biñsu teñ atom to kaliñ ñateñ siñ atom amboac tonañgeñ. ¹⁴ Gêdêñ tañ gaôc wapac kêtú ñacmatêña nañ, gaen gêñ tau ñateñ atom. Gêdêñ tañ gamoa selec atom nañ, kakôc gêñ teñ su atom. Ma kakêñ gêñ tau ñateñ kêtú da gêdêñ lau ñanô katun atom amboac tonañgeñ. Aê tañoc wamu Apômtau, aêñoc Anôtô, awa ma gagôm gêñ samob, kêtôm tañ aôm kôjatu aê nanğen. ¹⁵ Ôtuc kêninğ anga nêm andu dabuñ undambêña ma matam ê aêac ma ônam mec nêm lau Israel to nom, tañ kôkêñ gêdêñ aêac nañ, kêtôm kôtôc lêmam gêdêñ aêac tamemai. Kôkêñ gamêñ, tañ su to lêp keselenğ nañ.’

Apômtaunê lau dabuñ

¹⁶ “Ocsalô tonec Apômtau, aômnêm Anôtô, kêjatu aôm gebe ôngôm biñsu to ñagôlinğ tonec ñanô êsa, tec ojop taôm gebe ôngôm binğ tau ñanô êsa tonêm

ɲalêlôm samuc ma nêḡm katôm samuc. ¹⁷ Ocsalô tonec aôm kôsôm kêtḡ toḡ, gebe Apômḡtau kêtḡ aômḡnêḡ Anôtô ma aôm gobe ôsa êḡ lêḡ to ôḡḡôm êḡ biḡsu to ḡḡôliḡ ma jatu ḡḡnô êsa ma taḡam wamu eḡ awa. ¹⁸ Ma ocsalô tonec Apômḡtau kêsôm kêtḡ toḡ, gebe amac atu lau, êḡ laugac kêtôm ḡêjac mata ḡêḡêḡ amac, ma aḡḡôm êḡ biḡsu samob ḡḡnô êsa. ¹⁹ Eḡ oc etoc amac sa alêlêc lau tomôkê-tomôkê samob, taḡ eḡ kêkêḡ naḡ, su e sêlambiḡ amac to sêsôm amac waem lasê ma tetoc amac sa. Ma amac atu Apômḡtau, amacnêḡ Anôtô, nê lau dabḡḡ êtôm eḡ kêsôm su.”

27:1-29:29 Biḡ kêpuc boaḡḡ ḡḡḡêḡ kêsêp ḡasêbu tonec. Biḡsu kêpuc boa lau, taḡ taḡeḡḡêc ḡêḡêḡ Apômḡtaunê biḡ naḡ. Lau amboac tonḡ têtḡp nêḡ ḡḡḡêḡ sa. Mago lau taḡeḡḡ wamuḡḡ têtḡp moasiḡ sa aḡḡa Apômḡtaunê. Môkêlatu 29 ḡêjac miḡ poac, taḡ Anôtô kêmotiḡḡ ḡêḡêḡ nê lau aḡḡa Moabnêḡ ḡamêḡḡ kêtiam naḡ.

30

Lêḡ, taḡ lau Israel sêsa e Apômḡtau êḡam mec êsêac naḡ

¹ Go Mose kêsôm kêtiam gebe “Êḡḡêḡ taḡ biḡ Anôtô êḡam mec to êpuc boa amacḡḡa, taḡ kakêḡ ḡêc amac laḡômḡnêḡḡa naḡ, ḡḡnô êsa êpi amac, ma amac embe taêm êḡam biḡ tau aḡḡa ḡamêḡ, taḡ Apômḡtau, aômḡnêḡ Anôtô, êjanda amac naḡ, amoa lau tomôkê-tomôkê ḡalêlôm, ² ma amac to nêḡ ḡôlôac amu andêḡ Apômḡtau ana to taḡem wamu eḡ awa ma aḡḡôm biḡ samob, taḡ ocsalô tonec kajatu amac naḡ, ḡḡnô êsa tonêḡ ḡalêlôm samuc ma nêḡ

katôm samuc, ³ go Apômtau, amacnêm Anôtô, ênam nêm kapoacwalô ôkwi to taê walô amac. Eñ êsa amac êliñ-êliñ amoa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm ma oc ênac amac sa aña lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm e api tagenj êtiam. ⁴ Apômtau, amacnêm Anôtô, embe êsa amac êliñ-êliñ e naêndênj umbonj ñamadiñ, oc ênac amac sa ma êkôc amac aña ônê êtiam. ⁵ Go Apômtau, amacnêm Anôtô, êwê amac e aô lasê gamênj, tañ tamemi sêwê kaiñ nañ, gebe êtu amacnêm gamênj êtiam. Ma eñ oc êmoasiñ amac êlêlêc su to êngôm amac atu taêsam alêlêc tamemi su. ⁶ Ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc ênam nêm ñalêlôm to nêm wakucnênj ñalêlôm ôkwi êtu selec e têmtac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc, gebe ômoa matam jali. ⁷ Ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êsôm biñ êpuc boaña tonañ êpi nêm ñacjo to nêm soño-soño, tañ sêjanda aôm nañ. ⁸ Ma aôm oc tañam wamu Apômtau awa êtiam ma ôngôm ênê biñsu samob, tañ ocsalô kajatu aôm nañ, ñanô êsa. ⁹⁻¹⁰ Aôm embe tañam wamu Apômtau, aômnêm Anôtô, awa to ôngôm ênê biñsu to ñagôliñ, tañ teto gêc biñsu ñabuku tonec nañ, ñanô êsa, ma embe ônam taôm ôkwi êndênj Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc, go Apômtau, aômnêm Anôtô, êmoasiñ lêmam ñakôm êlêlêc ñêngeñ su. Eñ êmoasiñ nêm wakuc to êmoasiñ nêm bulimakao e têtù taêsam. Ma nêm nom ênam ñanô êlêlêc su. Gebe Apômtau êtu samuc aôm êtiam, tec ênsêwa moasiñ êpi aôm êtôm kêtù samuc tamami.

¹¹ “Gebe biñsu, tañ ocsalô tonec kajatu aôm nañ, ñawapac ñanô kêlêlêc aôm su atom me gêc jaêc aôm

atom. ¹² Gêc undambê atom, gebe aôm ôsôm gebe' Asa êpi undambê êna êjô aêac su naêkôc biñ tau êndêñ aêac êmêñ, gebe añô to añgôm ñanô êsa.' ¹³ Me gêc gwêc ñamakeñ ôñêña atom, gebe aôm ôsôm gebe 'Asa elom gwêc êjô aêac su naêkôc biñ tau êndêñ aêac êmêñ, gebe añô to añgôm ñanô êsa.' ¹⁴ Masianô, biñ tau gêc aôm ñagala, gêc aôm awamsuñ ma nêñ ñalêlôm, tec kôtôm gebe ôñgôm ñanô êsa.

¹⁵ “Ôlic acgom, ocsalô tonec aê katoc ôñgôn matam jali to moasiñ ma ômac êndu to gêñ sec gêc aôm lañômnêmña. ¹⁶ Aôm embe têmtac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, to ôsa ênê lêñ ma ôñgôm ênê biñsu to ñagôliñ ma jatu ñanô êsa, oc êwa aôm sa gebe tañam wamu Apômtau, aômnêm Anôtô, nê biñsu, tañ ocsalô aê kajatu aôm nañ. Embe amboac tonañ, go ômoa matam jali to ôtu taêsam ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc ênam mec aôm aña gamêñ, tañ ôsa ôna, gebe ôwê kaiñ êtu aômnêm gamêñ nañ. ¹⁷ Mago aômnêm ñalêlôm embe eo gala ma embe ôkêñ tañam eñ atom, ôwi eñ siñ ma oteñ mec to ônam sakiñ êndêñ anôtôi jaba, ¹⁸ oc ocsalô tonec aê jasôm êndêñ aôm, gebe oc ônaña. Aôm oc ômoa matam jali to ôñgôn gamêñ, tañ olom Jordan ma ôsa ôna, gebe êtu aômnêm gamêñ nañ, ñêñgeñ atom. ¹⁹ Ocsalô tonec aê jakalem undambê to nom gebe sêlic to sêñô biñ sêwiñ, gebe sêwa aê sa. Aê katoc ômoa matam jali to ômac êndu ma biñ janam mec to japuc boa aômña gêc aôm lañômnêmña. Amboac tonañ ôjaliñ ômoa matam jaliña sa, gebe aôm to nêñ wakuc amoa matem jali, ²⁰ ma têmtac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, to tañam wamu eñ awa ma ôsap eñ tôn. Biñ tonañ kêtú ômoa matam

jali to ôngônê nêngenê anga gamêñ, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdêñ tamami Abraham agêc Isak ma Jakob, gebe êkêñ êndêñ êsêac nañ, ñam.”

31

Josua êjô Mose su

¹ Mose kêsôm biñ tonañ gêdêñ lau Israel samob su, ² go kêsôm biñ tonec gêwiñ gebe “Ocsalô tonec aêñoc jala kêtôm 120. Aêñoc lêñ galoc gêbacnê ma katôm gebe jasô-jasa êtiam atom. Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Aôm oc olom bu Jordan ôna atom.’

³ Apômtau, aômnnêm Anôtô, tau oc elom êmuñ aôm. Eñ êsêlêñ êmuñ aôm ma enseq lau tomôkê-tomôkê tonec su, gebe ôjanço êsêacnêñ gamêñ su. Ma Josua oc elom êtu nêñ ñamata kêtôm Apômtau kêsôm su. ⁴ Ma Apômtau êngôm êsêac êtôm gêgôm lau Amor nêñ kiñ Sihon agêc Og to nêñ gamêñ gêdêñ tañ gesenê êsêac su nañ. ⁵ Apômtau êkêñ êsêac sêsêp amac lemema amac ançôm gêñ êtôm biñsu samob, tañ kajatu amac nañ, êndêñ êsêac.

⁶ Akô ñajana totêmtac êpa sugenê. Atêc taôm atom ma matem golec êtu êsêacña atom, gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, oc êwiñ amac. Eñ êwi amac siñ atom ma êtainê tau su anga amacnêm atom.”

⁷ Go Mose kêkalem Josua mênkêsôm gêdêñ en kêkô lau Israel samob lañôñnêmña gebe “Ôkô ñajana totêmtac êpa sugenê, gebe aôm ôwiñ lau tonec asa gamêñ, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdêñ êsêac tamenê, gebe êkêñ êndêñ êsêac nañ ana. Ma aôm ôkêñ êsêac têtû gamêñ ñatau. ⁸ Apômtau tau êsêlêñ êmuñ aôm. En oc êmoa êwiñ aôm. Eñ oc êwi aôm

siŋ atom ma êtaiŋ tau su aŋga aôm atom. Ôtêc taôm atom ma ôtakê atom.”

⁹ Ma Mose keto biŋsu tonec sa ma kêkêŋ biŋ tau gêdêŋ Lewi latui, taŋ têtû dabuŋwaga ma sêbalaŋ Apômtaunê katapa poacŋa naŋ, to gêdêŋ lau Israel nêŋ laumata samob. ¹⁰⁻¹¹ Ma Mose kêjatu êsêac gebe “Êtôm jala êtu 7ŋa samob, êndêŋ jala, taŋ amac aŋgamboac gêŋôma su naŋ, asam biŋsu tonec lasê êndêŋ lau Israel samob sêŋô. Asam lasê êndêŋ Om Lômbecŋa, êndêŋ taŋ lau Israel samob sêkac sa sêkô Apômtau laŋônêmŋa aŋga gamêŋ, taŋ eŋ oc êjaliŋ sa naŋ. ¹² Ôkac lau samob sa, lauo to ŋacwaga ma gôlôac sauŋ to lau jaba, taŋ sêŋgôŋ nêŋ malac naŋ, gebe sêŋô biŋ tau êtu tôŋ êsêac e têtêc Apômtau, amacnêŋ Anôtô, ma sejop tauŋ gebe sêŋgôm biŋsu tonec ŋabiŋ samob ŋanô êsa. ¹³ Êsêacnêŋ gôlôac sauŋ, taŋ oc sênam kauc biŋsu naŋ, sêŋô amboac tonan ma êndônê êsêac gebe têtêc Apômtau, amacnêŋ Anôtô, êtu tôŋ êtôm têm samob, taŋ aŋgôn gamêŋ, taŋ oc alom Jordan ma naasa, gebe êtu nêŋ gamêŋ naŋ.”

Apômtau kêdôn biŋ ŋamuŋa gêdêŋ Mose

¹⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôlic acgom, nêŋ bêc ômac ênduŋa kêdabiŋgac. Ômôêc Josua ma agêc naakô bec akac saŋa ŋalêlôm, gebe jakêŋ kôm êndêŋ eŋ.” ¹⁵ Tec Mose agêc Josua jasêkô bec sêkac saŋa ŋalêlôm ma Apômtau, geoc tau lasê aŋga bec gêmoa tao ŋalêlôm. Tao tau kêkô bec tau ŋasacgêdô.

¹⁶ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôlic acgom, noc kêdabiŋ gebe ônêc ôwiŋ tamami. Ma

lau tonec oc sêndi to sêngôm mockainj êndêñ anôtôi jaba anga gamêñ, tañ oc sêsa sêna nanj. Êsêac sêwi aê sinj ma sênac ñoc poac, tañ kamoatiñ gêdêñ êsêac nanj, popoc. ¹⁷ Êndêñ bêc tônê aê têtac ñandanj êsa êndêñ êsêac. Aê oc jawi êsêac sinj to jansanj lanjôcanô auc êndêñ êsêac e sênanja. Sec to gêñwapac tokainj-tokainj êtap êsêac sa ma êndêñ bêc tônê êsêac sêsôm gebe ‘Apômtau, aêacnêñ Anôtô, gêmoa gêwiñ aêac atom, tec gêñwapac samob tonec kêpi aêac.’ ¹⁸ Binjanôgeñ, êndêñ bêc tônê aê jansanj lanjôcanô auc êtu sec samob, tañ êsêac sêngôm nanja, gebe êsêac oc sênam taunj ôkwi dêndêñ anôtôi jaba sêna. ¹⁹ Amboac tonanj galoc oto wê tonec sa ma ôndônj wê tau êndêñ lau Israel. Ôkêñ êsêp êsêac awenjunj ma wê tau êwa aê sa êndêñ lau Israel. ²⁰ Aê oc jakêñ êsêac sêô lasê gamêñ, tañ katôc lemoc gebe jakêñ êndêñ êsêac tamenji, gamêñ, tañ su to lêp keselenj nanj. Êsêac oc sêniñ gêñ e êôc êsêac tôñ ma têtôp e nêñ ñadambê kapôêñ-kapôêñ acgom, go sênam taunj ôkwi dêndêñ anôtôi jaba sêna ma sênam sakinj êsêac. Ma têtinj aê su to sênac aêñoc poac popoc. ²¹ Êndêñ tañ sec to gêñwapac êpi êsêac nanj, wê tonec ênam malô êsêac ma êwa aê sa. Wê tau ênêc nêñ wakuc awenjenj ma sêlinj sinj atom. Binjanô, aê kakêñ êsêac jasêô lasê gamêñ, tañ katôc lemoc, gebe jakêñ êndêñ êsêac nanj atomgenj, ma kajala binj, tañ êsêac taêñ gêjam gêc nêñ ñalêlôm nanj.” ²² Amboac tonanj gêdêñ bêc tonanjenj Mose keto wê tau sa ma kêdônj gêdêñ lau Israel.

²³ Ma Apômtau kêsakinj Nun latu Josua ma kêsôm gebe “Ôkô ñajaña to têtac êpa sugenj, gebe aôm oc

ôwê Israel latui nasêo lasê gamêḡ, taḡ katôc lemoc gebe jakêḡ êndêḡ êsêac naḡ. Aê oc jawiḡ aôm.”

²⁴ Gêdêḡ taḡ Mose keto biḡsu tonec ḡabiḡ kêsêp buku teḡ e gêjac dabiḡ su naḡ, ²⁵ eḡ kêjatu lau Lewi, taḡ sêbalaḡ Apômtaunê katapa poacḡa naḡ, gebe ²⁶ “Akôc biḡsu ḡabuku tonec ma atoc ênêc êsi Apômtaunê katapa poacḡa, gebe êwa aê sa êndêḡ amac. ²⁷ Gebe aê kajala amacnêm ali awem sa to gêsôm têtewa ḡatoḡ. Alic acgom, galoc aê gamoa matoc jali gawiḡ amac, mago ali awem sa gêdêḡ Apômtau. Ma embe jamac êndu, oc aḡgôm taêsam êlêlêc. ²⁸ Akalem nêm gôlôacmôkê ḡalaumata to nêm kasêga, gebe jasôm biḡ tonec êsô êsêac taḡeḡsuḡ ma jakalem undambê to nom gebe sêḡô sêwiḡ, ec sêwa aê sa. ²⁹ Aê kajalagac, gebe aê jamac êndu su ma amac oc aḡgôm sec anac ḡawaeeḡ to awi lêḡ, taḡ kajatu amac, gebe asa naḡ siḡ. Go êtu ḡamu gêḡwapac êtap amac sa, gebe aḡgôm gêḡ, taḡ ênac Apômtau mataanô ḡajam atom naḡ. Amac lememe ḡakôm oc êḡgôm eḡ têtac ḡandaḡ êsa.”

Mosenê wê

³⁰ Go Mose kêsôm wê tonec ḡabiḡ kêsô lau Israel samob, taḡ sêkac sa naḡ, taḡeḡsuḡ e gêbacnê.

32

¹ “O undambêac, akêḡ taḡem, aê gabe jasôm biḡ, ma nom êḡô aê aoc.

² ḡoc mêtê, taḡ kadôḡ naḡ, êsêp amboac kom, ḡoc biḡ êsêp êmêḡ amboac maniḡ, êtôm kom, taḡ kêmalôm nom to kêsêli gêgwaḡ.

³ Gebe aê oc jasôm Apômtaunê ḡaê lasê.

Atoc aêacnêḡ Anôtô samaḡ.

4 “Enḡ poctêna. Enḡ gêjam nê kôm ḡajam êndugeḡ,
gebe nê lêḡ samob jagêdêḡ.
Enḡ Anôtô ḡaḡêḡ ma nê keso masi,
enḡ ḡac gêdêḡ to ḡakêḡkêḡ.

5 Êsêac, taḡ têtú ênê gôlôac naḡ,
sêgôm enḡ sec ḡanô.

Êsêac lau sec to geo.

6 O amac lau meloc to kaucmêac,
amac aḡam danḡe Apômtau ḡa lêḡ amboac tonanḡ
me.

Amac tamemi enḡ, taḡ kêkêḡ amac naḡ, atom me.
Enḡ kêlêsob to kêmasaḡ amac atom me.

7 Taêm ênam têm andaḡgeḡḡa,
asala jala, taḡ gôlôac to gôlôac sêmoa naḡ.

Ôtu kênac tamam ma enḡ oc êwa sa êndêḡ aôm.

Ôtu kênac nêm lau ḡanô, go sênac miḡ êndêḡ aôm.

8 Gêdêḡ taḡ Lôlôc ḡataḡ kêkêḡ nomlênsêm gêdêḡ lau
tomôkê-tomôkê samob,

gêdêḡ taḡ enḡ gêwa ḡamalac latuḡi kêkôc naḡ,
enḡ kêmasaḡ lau nomḡa samob nêḡ gamên ḡamadiḡ
kêtôm Anôtônê aḡela nêḡ namba.

9 Mago Apômtau tau tec gêwê kainḡ lau tonḡ tenḡ
tauḡa,

Jakob kêtú ênê gêḡlênsêm.

10 “Enḡ kêtap Jakob sa aḡga gamêḡ sawa
gêḡgôḡ gamêḡbôm ḡakicsêa ḡalêlôm,
tec kêkwa enḡ auc to gêlôm enḡ
ma gejob enḡ kêtôm tau nê matalakôp.

11 Enḡ kelelo amboac momboanḡ gejob ḡalatu
kêkô êsêac ḡaô.

En gêlam nê magê gebe êpuc Jakob tôḡ,
ma kêsip enj sa ḡa nê magê.

¹² Apômtau taugenj gêwê enj,
anôtô jaba tenj gêwiḡ enj atom.

¹³ Enj gêwê enj kêpi nom ḡagamêḡ ḡabau
ma kêkêḡ kôm ḡanô gêdêḡ enj geḡ.
Enj kêkêḡ lêp kêsa aḡga poc enj kêlib
to kêkêḡ ḡalêsi kêsa aḡga poc têtêmui.

¹⁴ Enj kêkêḡ su gêjac anô aḡga bulimakao
ma su ḡakana aḡga domba ma ḡalêsi aḡga domba
ḡalatu to domba kapoacḡa.

Enj kêkêḡ bulimakao gamêḡ Basanḡa to noniḡ
ma polom ḡajam êndu.

Ma kêkêḡ wain ḡanô ḡatêkwi kêtú wain aôm gônôm.

¹⁵ “Amboac tonanj Jakob geḡ gêḡ e gêôc enj tôḡ.
Mago Jesurun kêtôḡ ma kêtú kapôêḡ to ôli kêpi.
Aôm kôtôḡ ma kôtú kapôêḡ ma ôlim ḡawasi.
Go gêwi Anôtô, tanj kêkêḡ enj nanj, siḡ
to kêsu nê poc têtêna, tanj gêjam enj kêsi nanj, susu.

¹⁶ Êsêac sêsap anôtôi jaba tôḡ, tec biḡ tonec gêli ênê
ḡalêlôm sa e gêjam lêmuḡ êsêac.

Êsêac sêgôm gêḡ alôb-alôb tonanj, tec sêlakoc enj.

¹⁷ Êsêac sêkêḡ da gêdêḡ ḡalau sec, sêkêḡ gêdêḡ Anôtô
tau atom,

sêkêḡ gêdêḡ anôtô jaba, tanj êsêac sêjala atom nanj,
sêkêḡ gêdêḡ anôtôi wakuc, tanj galocgeḡ dêdi sa
nanj.

Amac tamemi têtêc êsêac atomanô.

¹⁸ Aôm taêm gêjam poc, tanj kêka aôm lasê nanj,
atom.

Aôm kôliḡ Anôtô, tanj kêtú aôm tamam nanj siḡ.

19 “Apômtau gêlic binj tonec tec kêtiñ êsêac su,
gebe enj latuio to ñac sêgôm enj têtac ñandanj kêsa.

20 Ma enj kêsôm gebe ‘Aê gabe jansañ lanjôcanô auc
êndênj êsêac,
ma jansaê gêñ amboac ondoc oc êtap êsêac sa êtu
ñamu.

Gebe êsêac lau geo,
êsêac têtôm ñapalê, tañ sêmoa ñañênj atom nañ.

21 Êsêac sêli ñoc ñalêlôm sa, tec gajam lêmuñ êsêac
kêtu gêñ, tañ anôtô atom nañña.

Êsêac sêlakoc aê ña nêñ gwam.

Amboac tonañ aê oc jali nêñ ñalêlôm sa e sênam
lêmuñ aê

êtu lau, tañ têtû ñoc lau atom nañña.

Aê oc jalakoc êsêac ña lau-m meloc teñ.

22 Gebe aênjoc têtac ñandanj kêtuñ ja teñ gelom,
ma ja tau gelom e gêdênj lamboam ñalêlôm
ma kêkwanam nom to nom ñagênj samob
to kêtuñ lôc ñamôkê gelom.

23 “ ‘Aê oc jamboac gêñwapac êpi êsêac ênsac
gêñwapac ñaô

ma japê ñoc sôb samob êpi êsêac.

24 Mo êjô êsêac êndu

ma gêmac ôliñ ñandanña to gêmac sec gelom-
gelomña enseñ êsêac su.

Aê oc jasakiñ bôc saleñña tolunlun kainj teñ êndênj
êsêac,

to gêñ, tañ kêgalab gêmoa nom nañ, ñamalic.

25 Siñ oc enseñ lau, tañ sêmoa awê nañ, su

Ma lau, tañ semoa balêm ñalêlôm nañ, têtakê e
sêmac êndu.

Awêtakiñ to ñacseñom ma ñapalê dedec to lau tomôdê samob oc sênaña.

26 Aê gabe jasôm gebe “Aê gabe japa êsêac êliñ-êliñ, ma lau nomña taêñ ênam êsêac êtiam atom.”

27 Mago aê katêc ñacjonêñ tetoc tauñ saña, gebe moae êsêacnêñ ñacjonêñ kauc êsa atom. ma taêñ ênam gebe “Aêac lemeñ aku êsêac tulu, Apômtau gêgôm tonañ atom.” ’

28 “Gebe êsêac lau teñ, tañ nêñ jala masi nañ, ma sêjala gêñ teñ atomanô.

29 Embe nêñ kauc ênêc, oc sêjala biñ tonec ñam ma nêñ kauc êsa êpi gêñ, tañ oc êtap êsêac sa êtu ñamu nañ.

30 Lau tau nêñ poctêna embe êkêñ êsêac dêndêñ lau sênam ôli atom, ma Apômtau embe êwi êsêac siñ atom, oc ñac tagenêñ êjanda êsêacnêñ lau 1,000 amboac ondoc, ma ñac luagêc têtakê nêñ lau 10,000 e sêc su amboac ondoc.

31 Gebe êsêacnêñ poctêna kêtôm aêacnêñ Poctêna atom, aêacnêñ ñacjo tauñ sêwa biñ tonec sa.

32 Gebe êsêacnêñ wainmôkê ñam kêsêp wainmôkê Sodomña, gêmêñ anga kôm Gomoraña.

Êsêacnêñ wain ñanô ñamalic sec, ma ñanô tau ñamakic ñanô.

33 Êsêacnêñ wain kêtôm moac ñamalic, kêtôm moacwêm ñaawasulu sec.

34 “Biñ amboac tonañ kêsiniñ tau gêc aêña

ma kalai auc gêc ñoc balêm awamataña atom me.

³⁵ Êndênj tañ êsêac sêka selelec nañ,
aê taucgenj oc jakac kamocgôc to jakênj ñagêjô
êndênj êsêac,

gebe bêc êsêac sênañaña kêdabinjac,
gênj ensenj êsêac suña kêlêti gêmênj

³⁶ Binñanô, Apômtau oc êmêtôc nê lau naêndênjenj
ma enj taê walô nê sakinjwaga.

Enj gêlic gebe nêj ñaclai samob gêbacnê
ma nêj lau kapôênj to saunj samob gêbacnê.

³⁷ Go enj oc êsôm gebe ‘Êsêacnênj anôtôi sêmoa on-
doc,

poctêna, tañ êsêac sêlamu nañ, kêkô ondoc.

³⁸ Asa genj êsêacnênj da ñañalêsi
to gênôm êsêacnênj da, tañ sêkêc sinj nañ, ñawain.

Êsêac sêndi sa to sênam amac samañ,
êsêac têtú amacnêm lamumañ.

³⁹ “ ‘Galoc alicgac, gebe aê, aê tauc tonec tec
Apômtau,

ma anôtô tenj gêmoa gêwiñ aê atomanô.

Aê tec janac lau êndu ma aê janu lau sa sêmoa
matenj jali.

Aê janac lau e kamoc êsa ma aê janğôm kamoc
emo.

Ñac tenj oc êtôm, gebe ênam lau sa anğa lemoc gêmoa
atom.

⁴⁰ Binñanô, aê jatôc lemoc êpi undambê
ma jasôm gebe Aê tec jamoa tenjenj,

⁴¹ embe jauc ñoc sinj ñaôsic-ôsic ñamata êsa
ma embe jakôc kôm mêtôcña sa,

go jakac kamocgôc êndênj ñoc ñacjo
ma jakênj ñagêjô êndênj lau têtac gedec aêña.

42 Aê jakêñ dec êjaññ ñoc sôb
 ma ñoc siñ êndanğôñ gwada.
 Dec tau êmêñ anğa lau, tañ sêjac êsêac êndu to lau
 kapoacwalôña nêñ,
 oc êmêñ anğa ñacjonêñ siñsêlêc môkêñapac.’

43 “O amac lau tomôkê-tomôkê samob, alambin ênê
 lau,
 gebe eñ êkêñ ñagêjô êjô nê sakinwaganêñ dec
 to êkac nê ñacjonêñ kamocğôc
 ma eñ êngôm nê launêñ gamêñ êtu selec.”

44 Mose agêc Nun latu Josua sêo lasê ma sêsôm
 wê tonec ñabin samob lasê gêdêñ lau sêñô. 45 Ma
 gêdêñ tañ Mose gêjac mata nê bin tonañ gêdêñ
 lau Israel nan, 46 kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Bin
 samob, tañ galoc gawa sa gêdêñ amac nan, ênêc
 nêñ ñalêlôm, ma ajatu nêñ gôlôac, gebe sêngôm
 bin su tonec ñabin samob ñanô êsa ñapepgeñ, 47 gebe
 bin tau êtu bin ñaôma atom, bin tau kêt u amac
 amoa matem jali ñamôkê. Ma bin tonec êngôm
 amac anğôñ ñêñgeñ anğa gamêñ, tañ êtu amacnêñ
 gamêñ êndêñ tañ alom bu Jordan su nan.”

Apômtau kêtôc gamêñ Kanaan gêdêñ Mose

48 Gêdêñ bêc tonañgeñ Apômtau kêsôm gêdêñ
 Mose gebe 49 “Ôpi gamêñ lôcña Abarim ñalôc Nebo,
 tañ kêkô lau Moab nêñ gamêñ kêkanôn malac
 Jeriko ôna ma ôsala gamêñ Kanaan, tañ jakêñ êndêñ
 lau Israel gebe êtu nêñ gamêñ nan. 50 Su, go ômac
 êndu anğa lôc, tañ ôpi ôna nan, naôwiñ nêñ lau ôtôm
 têwam Aron gêmac êndu anğa lôc Horeb jagêwiñ nê
 lau. 51 Bin tonañ kêt ap amagêc sa gebe akêñ gêwiñ
 aê kwalec amoa lau Israel ñalêlôm anğa gamêñ

sawa Sin gédêṅ taṅ aṅgôn bu Meribat-Kades naṅ, ma awaka aê sa gédêṅ lau Israel, gebe aê ṅac dabuṅ nec atom. ⁵² Ômoa jaécgeṅ ma ôlic gamêṅ tau, mago naôsa gamêṅ, taṅ jakêṅ êndêṅ lau Israel naṅ atom.” * lau nomṅa tomôkê-tomôkê samob nêṅ gejobwaga gédêṅ-gédêṅgeṅ. †

33

Mose gêjam mec Israelnêṅ gôlôac

¹ Mec, taṅ Anôtônê ṅac Mose gêjam mec lau Israel naṅ, tonec. Mec tau kêtû ênê awamu. ² Eṅ kêsôm gebe

“Apômtau gêmêṅ aṅga Sinai.

Eṅ kêpi mênkêpô aêac aṅga Seir.

Ênê ṅawê kêsa aṅga lôc Paran.

Eṅ mêngeô lasê aṅga Meribat-Kades

to ja ṅawaô kêsi eṅ lêma anôṅa.

³ Biṅṅanô, eṅ têtac gêwiṅ nê lau,

nê lau dabuṅ samob sêsêp eṅ lêma.

Êsêac sêpuc aôm waṅam

to sêsêlêṅ tédaguc nêṅ biṅ.

⁴ Mose kêkêṅ biṅsu gédêṅ aêac.

Biṅsu tau kêtû gôlôac Jakobṅa nêṅ biṅlênsêm.

⁵ Gédêṅ taṅ launêṅ laumata sêkac

to Israelnêṅ gôlôac samob sêpi tagen naṅ,

Apômtau kêtû kiṅ aṅga Jesurun.

⁶ “Ruben êmoa mata jali, eṅ êmac êndu atom, ma nê siṅwaganêṅ namba êtu sauṅ atom.”

⁷ Biṅ tonec Mose kêsôm kêpi Juda gebe

* **32:52:** Lau ṅanô sêkêṅ gêwiṅ gebe aṅela tagen-tagen têtû

† **32:52:** Jesurun-Jakobnê ṅaê tenṅ.

“O Apômtau, ôkêñ tañam Juda awa
ma ôwê eñ naêô lasê êndêñ nê lau.
Aôm lêmam ênac siñ êjô eñ
to ônam eñ sa aña nê ñacjonêñ.”

⁸ Ma eñ kêsôm biñ tonec kêpi Lewi gebe
“Ôkêñ nêñ Tumim to nêñ Urim êndêñ Lewi.
Eñ ñac, tañ gêjac matamanô ñajam nañ.
Aôm kôsaê eñ aña Masa
to gôjac siñ gôwiñ eñ aña bu Meribaña.
⁹ Ñac tau kêsôm kêpi têna agêc tama gebe
‘Aê kajala êsêagêc atom’.
Eñ gêlic nê lasitêwai atom
ma gêjam kauc nê latuio to ñac.
Biññanô, êsêac matenñ gêdiñ nêñ biñ
to sejop nêñ poac.

¹⁰ Êsêac oc sêndôn nêñ ñagôliñ êndêñ Jakob
ma nêñ biñsu êndêñ Israel.

Êsêac sêkêñ gêñ ñamalu êndêñ aôm ôñu
to tetoc daja ênsac nêñ altar ñaô.

¹¹ O Apômtau, ônam mec ênê waba samob
ma ôkôc eñ lêma ñakôm sa.

Ôtuc ênê ñacjo to lau, tañ sêkêñ kisa eñ nañ, magiñ
êsu,
gebe sêndi sa êtiam atom.”

¹² Ma kêsôm biñ tonec kêpi Benjamin gebe
“Ñac Apômtau têtac gêwiñ eñña,
eñ gêñgônñ tomalô.
Lôlôc Ñatau ejop eñ êtôm bêcgeñ,
go êñgônñ ênê lôc ñadenñ êwiñ eñ.”

¹³ Ma kêsôm biñ tonec kêpi Josep gebe
“Apômtau ênam mec ênê nom
ña ñanô ñajam, tañ êsêp aña undambê

ma êpi anġa nom ŋalêlôm nanġ.

¹⁴ Oc êpô kôm e ênam ŋanô ŋajamanô,
ma ŋanô esewec ŋajam êtôm ajôŋġenġ.

¹⁵ Lôc lanġwa sec êkêġ kôm ŋanô ŋajam êndu
to gamêġ ŋabau tenġenġa ênam ŋanô êlêlêc su.

¹⁶ Nom to ŋagêġ samob êkêġ ŋanô ŋajam-ŋajam,
ma ŋac, taġ ġêmoa gamêġ dani nanġ, êlic Josep
ŋajam.

Biġ samob tonanġ ŋai ŋanô êsa êpi Josep,
êpi ŋac, taġ kêtû nê lasitêwainêġ kasêġa nanġ, nê
sunsuġ ŋaô.

¹⁷ Nê bulimakao kapoac ŋamêc kêtap ŋawasi sa
ma ênê jabo kêtôm bulimakao salenġa nê.

Enġ êsuc lau tomôkê-tomôkê ŋa jabo tonanġ
e naêndêġ nom ŋamadiġ.

Epraimnê lau 10,000 to 10,000 tau tonanġ,
ma Manasenê lau 1,000 to 1,000 tau tonanġ.”

¹⁸ Ma kêsôm biġ tonec kêpi Sebulon gebe
“O Sebulon, têmtac ŋajam êsa êtu nêġ lêġ lagajana
Ma aôm Isakar, têmtac ŋajam êsa êtu nêġ becoboġa.

¹⁹ Êsêac sêkalem lau tomôkê-tomôkê sêpi êsêacnêġ
lôc sêna.

Anġa tônê oc sêkêġ da ġêdêġ,
gebe êsêac sejoġ ġwêc ŋagêġlêlôm totau-totau
ŋaawamata,

to ġaġac ŋaawamata, taġ kêsiniġ tau nanġ sa.”

²⁰ Ma kêsôm biġ tonec kêpi Gad gebe
“Aê aoc êôc ŋac, taġ kêkêġ ŋasawa ġêdêġ Gad.

Gad kêluġ tau kêtôm lewe,
enġ kêkac ġêġ ŋalêma to ŋamôkêapac ġêġġic.

²¹ Enġ kêjaliġ gamêġ ŋajamanô sa kêtû tauġa.
Enġ ġêlic kasêġanê nomlênsêġ ġêc kêtû enġa.
Enġ ġagêwiġ launêġ laumata

ma gejob, gebe Apômtaunê mêtôc êtu anô
to ênê biñ êtu tôñ êpi Israel.”

²² Ma kêsôm biñ tonec kêpi Dan gebe
“Dan kêtôm lewe ñalatu,
tañ gêboañ kêsa anğa Basan gêmên nanj.”

²³ Ma kêsôm biñ tonec kêpi Naptali gebe
“O Naptali, moasiñ gêjam sêga anğa aômñem
to Apômtaunê mec gêjam aôm auc.
Aôm ôwê kain bugêjactonj to gamênj gêmu kêsêpña.”

²⁴ Ma kêsôm biñ tonec kêpi Aser gebe
“Aser kêtû Israel latuinênj ñac, tañ kêtap mec sa
kêlêlêc nanj.

Nê lasitêwai têntac êwiñ enj ñanômanj,
ma enj êsac akainj tôñ êsêp ñalêsi.

²⁵ Sênsô tuñ aôm auc ña ki jejec to kokoc,
ma nêñ ñaclai ênaña atom e ômac êndu.

²⁶ “O Jesurun, ñac teñ kêtôm Anôtô, tañ gêngôñ tao
ñaô tonê ñawasi
me kêlêti gêmoa undambê gebe ênam aôm sanja
nanj, gêmoa atom.

²⁷ Anôtô taugenj kêtû nêñ lamuanô,
enj kêsip aôm sa ña lêma teñgeñña.
Enj kêtinj ñacjo su gêmuj aôm
ma kêsôm gebe Onsenj sumanj.

²⁸ Tec Israel gêngôñ tomalô,
Jakobnê bumata êpoac taunja
anğa gamênj, tañ gêjam ñanô polom to wain.
Biññanô, ênê undambê kêpalip maninj kêsêp gêmênj.

²⁹ O Israel, aê aoc êôc aôm. Asa kêtôm aôm.
Apômtau tau gêjam aôm sa.
Enj kêtû lautuc gêjam aôm kêsijnja
to sinj êku nêñ ñacjo tuluña,

Nêm ñacjo sêô lasê aôm to sênac papac aôm,
 ma aôm ôsêlêñ ômoa êsêacnêñ lôc ñaô.” * † ‡ tañ
 sêlac wañ kêtû têtulu gêñña.

34

Mose gêmac êndu

¹ Ma Mose gêdi ança gaboañ Moabña jakêpi lôc Nebo ñatêpôê Pisga, tañ kêkô kêkanônñ Jeriko nañ. Ma Apômtau kêtôc gamêñ samob gêdêñ eñ ança Gilead e jagêdêñ Dan, ² kêtôc Naptalinê gamêñ samob to Epraim agêc Manase nêñ gamêñ ma Judanê gamêñ samob e gêdêñ gwêc oc kêsêpña, ³ ma kêtôc gamêñ Negeb to gaboañ Jerikoña e jagêdêñ Soar gêdêñ eñ. Jeriko tau kêtû malac nipña. ⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ eñ gebe “Gamêñ tonec tec katôc lemoc ma kasôm gêdêñ Abraham agêc Isak ma Jakob gebe ‘Aê oc jakêñ gamêñ tau tonec êndêñ nêm wakuc,’ nañ gamêñ tau tonec. Aê kakêñ mata-manô gôlic gamêñ tau su, mago aôm taôm oc naôsa tônê atom.” ⁵ Amboac tonañ Apômtaunê sakinwaga Mose tau gêmac êndu ança gamêñ Moabña kêtôm Apômtaunê biñ. ⁶ Ma Apômtau kêsun eñ gêc gaboañ, tañ gêc gamêñ Moabña nañ, kêkanônñ Bet-Peor, mago ñac teñ kêjala ênê sêô atom e mênğêdêñ galoc. ⁷ Mosenê jala 120, go gêmac êndu. Eñ mataanô kêtû waô atom, ma ôliwalô gêjaña atom. ⁸ Ma lau Israel têtañ tañiboa kêtû Mosenja sêmoa gaboañ Moabña kêtôm bêc 30, go bêc têtañ tañiboa kêtû Mosenja gêbacnê.

---

* **33:29:** Israelnêñ ñaê teñ. † **33:29:** Tumim to Urim Israelnêñ kapoac ñaê. ‡ **33:29:** Sebulon ñac êlac wañña. Njalô “lagaja” kêpi lau,

⁹ Ma ñalau tokauc tatu mêtê taunña gêjam Nun latu Josua auc, gebe Mose gêu lêma gêsac en. Amboac tonañ lau Israel tanen wamu en ma sêgôm biñ, tañ Apômtau kêjatu Mose nañ, ñanô kêsa. ¹⁰ Ma propete ten gêdi sa anga Israel kêtôm Mose, tañ êsêagêc Apômtau lanôñanô gêdên taun nañ, atom e mênghêdên galoc. ¹¹ Ten gêgôm gêñsêga to gêñtalô kêtôm Mose, tañ Apômtau kêsakiñ en gebe êngôm anga gamên Aiguptuña êndên Parao ma ênê sakiñwaga to ênê gamên samob nañ atom. ¹² Ma ñac ten gêwê kaiñ Mosenê ñalai to ñajaña ma nê gêñsêga kaiñ ten, tañ Mose gêgôm anga lau Israel samob lanôñnêmña nañ atom.

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb